

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

Мікроекономіка та макроекономіка

1. Основна інформація про дисципліну

Тип дисципліни:	обов'язкова
Форма навчання:	заочна
Освітній ступінь:	бакалавр
Галузь знань:	07 Управління та адміністрування
Спеціальність:	073 Менеджмент
Освітня програма:	Менеджмент: бізнес-адміністрування
Рік навчання:	1
Семестр:	1
Кількість кредитів (годин):	5 (150 год.: 8- лекції; 6- семінарські; 136 - самостійна робота)
Мова викладання:	українська

2. Інформація про викладача (викладачів)

ПІБ: Яковенко Олена Іванівна

Науковий ступінь, вчене звання, посада: кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри управління підприємницькою та туристичною діяльністю

Кафедра: кафедра управління підприємницькою та туристичною діяльністю

Робочій e-mail: lena.jakovenko2012@gmail.com

Години консультацій на кафедрі: понеділок, 15.40-16.40

3. Опис та мета дисципліни

Дисципліна «Мікроекономіка та макроекономіка» є обов'язковим компонентом підготовки здобувачів вищої освітнього ступеня «бакалавр» зі спеціальності 073 Менеджмент освітньо-професійної програми «Менеджмент: бізнес-адміністрування» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та спрямована на формування і розвиток загальних та спеціальних (фахових) компетентностей у відповідності до Стандарту вищої освіти спеціальності 073 Менеджмент для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, освітньо-професійної програми: «Менеджмент: бізнес-адміністрування» зі спеціальності 073 Менеджмент освітнього ступеня «бакалавр» затвердженої Вченою радою ІДГУ.

Вивчення дисципліни передбачає оволодіння знаннями та вміннями, достатніми для забезпечення формування відповідного уявлення про те, що успіх будь-якої господарської діяльності залежить не тільки від наявності стартового капіталу і підприємницького хисту, а й від знання закономірностей функціонування мікро та макро систем. Важливим є те, що опанування дисципліни дає можливість поглибити уявлення про функціонування ринкової економіки на рівні окремих господарських одиниць (індивідів, домашніх господарств, фірм, організацій з урахуванням психологічних особливостей їх сприйняття певних економічних явищ у процесі здійснення вибору), які прагнуть досягти мети за умов обмеженості ресурсів та альтернативності напрямів їх використання. Окрім того здобувач освіти буде розуміти теоретичні засади та інструментарій макроекономічного аналізу (аналізу стану національної економіки та її зовнішніх зв'язків), теорії функціонування та розвитку макроекономічних систем, зможе оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації, демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень з позиції окремих суб'єктів мікро та макросистеми, набуде навичок побудови й аналізу макроекономічних моделей.

Зміст дисципліни «Мікроекономіка та макроекономіка» розкривається через вивчення тем в яких у логічній послідовності розкрито особливості функціонування мікро та макросистем. Особливості функціонування суб'єктів господарської діяльності у межах мікросистеми розглядаються у темах присвячених теорії поведінки споживача та виробника, моделі конкурентного стану та психологічні особливості поведінки суб'єктів мікросистеми з урахуванням конкуренції та максимізації своєї корисності в умовах обмеження ресурсів. У темах присвячених специфіці сталого розвитку макросистеми передбачається розгляд: показників системи національних рахунків, формування макроекономічної рівноваги, наслідки порушення макроекономічної рівноваги, особливості взаємодії ринків грошей та товарів, вплив державної політики (методи та інструменти) на стабілізацію національної, особливості формування валютного курсу, теоретичні засади регулювання зовнішньої торгівлі,

Предмет вивчення навчальної дисципліни: процеси, що здійснюють суб'єкти мікроекономічної системи для досягнення своїх цілей в умовах обмежень, які накладаються на їхні можливості та поведінка макроекономічних суб'єктів на рівні національної економіки як єдиного цілого.

Метою вивчення дисципліни є: формування системи знань з теорії поведінки споживача та виробника, ринкових структур, ринку факторів виробництва, механізму функціонування та розвитку національної економіки на основі макроекономічних теорій, моделей та концепцій та практичних навичок з питань механізму функціонування та розвитку національної економіки та вміннь застосовувати отриманні знання на практиці.

Передумови вивчення: теоретичною базою вивчення дисципліни є знання з шкільного курсу з «Основ економіки», «Основ підприємництва», «Громадянська освіта».

Міждисциплінарні зв'язки окремих тем дисципліни «Мікроекономіка та макроекономіка» тісно пов'язано з такими предметами як: «Фінанси, податки та податкова система», «Економіка підприємства», «Психологія», «Маркетинг».

4. Результати навчання

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у студентів компетентностей та програмних результатів навчання відповідно до Стандарту вищої освіти спеціальності 073 Менеджмент для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, освітньо-професійної програми: «Менеджмент: бізнес-адміністрування» зі спеціальності 073 Менеджмент освітнього ступеня «бакалавр» затвердженої Вченою радою ІДГУ.

ПРН 4. Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень.

ПРН 12. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації.

ПРН 15. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та міжкультурності.

ПРН 16. Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.

5. Структура дисципліни

Тема № 1. Предмет і методи мікроекономіки та макроекономіки

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
Лекція (-): непередбачено у робочій програмі навчальної дисципліни	
Семінарське заняття (-): непередбачено у робочій програмі навчальної дисципліни	
Завдання для самостійної роботи: Тезово складіть конспект за питаннями: 1. Мікроекономіка та макроекономіка в системі економічних наук 2. Макроекономіка в системі економічних наук 3. Основні характеристики мікросистеми 4. Основні характеристики макросистеми 5. Історія розвитку мікро і макроекономіки 6. Методологія мікро і макроекономіки 7. Складові елементи мікро і макросистеми та їх функції Письмові завдання: Тезово дайте відповідь на запитання: 1. Розкрийте історію розвитку мікроекономіки як науки? 2. Дайте характеристику складовим елементам мікросистеми. 3. Поясніть яка роль мікроекономіки у системі економічних наук. 4. Розкрийте історію розвитку макроекономіки як науки? 5. Дайте характеристику складовим елементам макросистеми. 6. Поясніть яка роль макроекономіки у	<ol style="list-style-type: none"> 1. Каменева Н. М., Косич М. В., Александрова О. Ю. та ін Мікроекономіка: Навч. посібник. Харків: УкрДУЗТ, 2022. 305 с. http://lib.kart.edu.ua/bitstream/123456789/8611/1/Навчальний%20посібник.pdf 2. Мікроекономіка: підручник / уклад. В. М. Лич, П. М. Куліков, Б. Е. Головаш, В. В. Гончаров. Київ, 2018. 96 с. URL: https://bdpu.org.ua/wp-content/uploads/2020/03/02_Mikroekonomika.pdf 3. Островський І. А. Економічна теорія (Мікроекономіка) : конспект лекцій для студентів 1 курсу денної і заочної форм навчання спеціальностей 073 – Менеджмент, 281 – Публічне управління та адміністрування; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2020. 82 с. https://eprints.kname.edu.ua/55383/1/2019%20115Л%20.pdf 4. Приходько В.П., Шинкар В.А. Макроекономіка: Навчальний посібник. Ужгород: Поліграфцентр «Ліра», 2014. 248 с.

<p>системі економічних наук.</p> <p>Складіть словник основних термінів за темою: мікроекономіка; аналіз; синтез; індукція; дедукція; гіпотеза; наукова абстракція; метод графічних зображень; позитивний аналіз; нормативний аналіз; метод граничного аналізу; економічна система; мікросистема; споживач виробник; ресурси; товари чи послуги (блага); праця; земля; капітал; підприємницькі здібності; трансферти; інвестиції; споживання; агрегування; макроекономічне моделювання.</p> <p>Напишіть есе за темою «Суперечність між суспільними потребами та економічними ресурсами — головна проблема суспільства» 2-3 сторінки</p> <p>Завдання має бути надіслано на перевірку не пізніше ніж за 2 дні до дати семінарського заняття</p>	<p>https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/5538/1/Макроекономіка%20таймс%20верстка%20.pdf</p> <p>5. Макроекономіка : навч. посіб. / за ред. проф. С. І. Архієреєва Харків: Видавництво Іванченка І.С., 2019. 216 с. http://repository.kpi.kharkov.ua/bitstream/KhPI-Press/41771/1/Book_2019_Makroekonomika.pdf</p> <p>6. Мартин О. М. Мікроекономіка: теорія, тести, задачі. Частина І: навчальний посібник. Львів : ЛДУ БЖД, 2021. 271 с. https://sci.ldubgd.edu.ua/bitstream/123456789/9186/1/Мартин%20О.М.%20Мікроекономіка%20ч.%201.pdf</p> <p>7. Бібліотека імені В.Вернадського. URL: http://www.nbu.gov.ua</p> <p>8. Пилипенко В.В., Пилипенко Н. М.; Мікроекономіка: практикум: навчальний посіб. для студ. вищих навч. закл. Сумськ. нац. аграрний ун-т. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 298 с. URL: https://www.twirpx.com/file/668814/</p> <p>9. Мікроекономіка: Навчальний посібник / За ред. А.О. Задої. Дніпропетровськ: Національний гірничий університет, 2018. 220 с. https://ep.nmu.org.ua/ua/files/Мікроекономіка.%20Навчальний%20посібник.pdf</p>
---	---

Тема № 2. Теорія споживацького вибору

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p>Лекція (-): непередбачено у робочій програмі навчальної дисципліни</p>	
<p>Семінарське заняття (-): непередбачено у робочій програмі навчальної дисципліни</p>	
<p>Завдання для самостійної роботи: Тезово складіть конспект за питаннями:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Розкрийте зміст аксіом уподобань. 2. Який існує геометричний зв'язок між кривими сукупної та граничної корисності економічних наук? 3. Які властивості має карта кривих 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Каменева Н. М., Косич М. В., Александрова О. Ю. та ін Мікроекономіка: Навч. посібник. Харків: УкрДУЗТ, 2022. 305 с. http://lib.kart.edu.ua/bitstream/123456789/611/1/Навчальний%20посібник.pdf 2. Мікроекономіка: підручник / уклад. В.

байдужості ?

4. Поясніть яким чином встановлюється рівновага споживача.
5. Особливості споживацького вибору та корисність .
6. Рівновага споживача .
7. Моделювання поведінки споживача на ринку товарів.
8. Аксиоми уподобань.
9. Криві байдужості.
10. Бюджетні обмеження.

Складіть словник основних термінів за темою: потреби; блага; корисність; функція корисності; гранична корисність; крива байдужості; гранична норма заміщення; лінія бюджетних обмежень; рівновага споживача; еквіваріантний принцип;

Розв'язання задач

До семінарського заняття 2 на платформі Moodle прикріплено практикум з «Мікроекономіки». Вам необхідно розглянути приклади розв'язання задач стр. 78-84. Та розв'язати 2 будь-які задачі на Ваш вибір з 8 завдань.

Завдання має бути надіслано на перевірку не пізніше ніж за 2 дні до дати семінарського заняття

М. Лич, П. М. Куліков, Б. Е. Головаш, В. В. Гончаров. Київ, 2018. 96 с. URL:

https://bdpu.org.ua/wp-content/uploads/2020/03/02_Mikroekonomika.pdf

3. Конспект лекцій з дисципліни «Мікроекономіка» для студентів галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 051 «Економіка» спеціалізації «Міжнародна економіка» та «Економічна кібернетика» денної форми навчання; уклад. Ю. В. Тюленєва. Київ: НТУУ «КПІ». 2016. 150 с.
https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/16470/1/Konspekt_leksii_Mikroekonomika.pdf
4. Островський І. А. Економічна теорія (Мікроекономіка) : конспект лекцій для студентів 1 курсу денної і заочної форм навчання спеціальностей 073 – Менеджмент, 281 – Публічне управління та адміністрування; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2020. 82 с.
<https://eprints.kname.edu.ua/55383/1/2019%20115Л%20.pdf>
5. Мартин О. М. Мікроекономіка: теорія, тести, задачі. Частина І: навчальний посібник. Львів : ЛДУ БЖД, 2021. 271 с.
<https://sci.ldubgd.edu.ua/bitstream/123456789/9186/1/Мартин%20О.М.%20Мікроекономіка%20ч.%201.pdf>
6. Бібліотека імені В.Вернадського. URL:
<http://www.nbu.gov.ua>
7. Базилінська, О. Я., Мініна О. В. Мікроекономіка : навч. посіб. для ВНЗ. Київ, 2016. 349 с. URL:
<http://uchebniks.net/book/168-mikroekonomika-navchalnij-posibnik-bazilinska-oja.html>
8. Оверченко В. І., Мажак З. М., Софій М. І. Мікроекономіка: навч. посіб. / за наук. ред. О.Л. Ануфрієвої. Івано-Франківськ, 2015. 348 с. URL:
https://umo.edu.ua/images/content/depozitar/navichki_pracevlasht/mikroekonom.pdf

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p>Лекція (2 год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Криві "доход-споживання". Криві та закони Енгеля 2. Криві "ціна-споживання" та виведення кривих попиту 3. Ефект доходу та ефект заміщення. Парадокс Гіффена 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Каменева Н. М., Косич М. В., Александрова О. Ю. та ін Мікроекономіка: Навч. посібник. Харків: УкрДУЗТ, 2022. 305 с. http://lib.kart.edu.ua/bitstream/123456789/8611/1/Навчальний%20посібник.pdf 2. Базилінська, О. Я., Мініна О. В. Мікроекономіка : навч. посіб. для ВНЗ. Київ, 2016. 349 с. URL: http://uchebniks.net/book/168-mikroekonomika-navchalnij-posibnik-bazilinska-oja.html 3. Мікроекономіка: підручник / уклад. В. М. Лич, П. М. Куліков, Б. Е. Головаш, В. В. Гончаров. Київ, 2018. 96 с. URL: https://bdpu.org.ua/wp-content/uploads/2020/03/02_Mikroekonomika.pdf 4. Мікроекономіка: підручник / уклад. В. М. Лич, П. М. Куліков, Б. Е. Головаш, В. В. Гончаров. Київ, 2018. 96 с. URL: https://bdpu.org.ua/wp-content/uploads/2020/03/02_Mikroekonomika.pdf 5. Оверченко В. І., Мажак З. М., Софій М. І. Мікроекономіка: навч. посіб. / за наук. ред. О.Л. Ануфрієвої. Івано-Франківськ, 2015. 348 с. URL: https://umo.edu.ua/images/content/depozitar/navichki_pracevlasht/mikroekonom.pdf 6. Островський І. А. Економічна теорія (Мікроекономіка) : конспект лекцій для студентів 1 курсу денної і заочної форм навчання спеціальностей 073 – Менеджмент, 281 – Публічне управління та адміністрування; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2020. 82 с. https://eprints.kname.edu.ua/55383/1/2019%20115Л%20.pdf
<p>Семінарське заняття (-): непередбачено у робочій програмі навчальної дисципліни</p>	

<p>Завдання для самостійної роботи: Напишіть розгорнуту відповідь-роздум на питання: «Як впливає збільшення доходів громадян на споживання матеріальних і духовних благ?»</p> <p>Складіть словник основних термінів за темою: крива "дохід–споживання" блага; крива байдужості; нормальні товари; неякісні товари; нейтральні товари; закон Енгеля; крива "ціна–споживання"; ефект доходу; ефект заміщення; парадокс Гіффена.</p> <p>Розв’язання задач До семінарського заняття прикріплено практикум з «Мікроекономіки». Вам необхідно розглянути приклади розв’язання задач стр. 93-98. та розв’язати 3 будь-які значачи на Ваш вибір з 8 завдань стр. 99.</p> <p>Тезово складіть конспект за питаннями:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Графічний аналіз і побудова лінії "дохід споживання". 2. Ефекти заміщення і доходу як основа побудови функції індивідуального попиту на благо в ординалістській теорії корисності. 3. Криві та закони Енгеля. <p>Завдання має бути надіслано на перевірку не пізніше ніж за 2 дні до дати семінарського заняття</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Каменева Н. М., Косич М. В., Александрова О. Ю. та ін Мікроекономіка: Навч. посібник. Харків: УкрДУЗТ, 2022. 305 с. http://lib.kart.edu.ua/bitstream/123456789/8611/1/Навчальний%20посібник.pdf 2. Мікроекономіка: підручник / уклад. В. М. Лич, П. М. Куліков, Б. Е. Головаш, В. В. Гончаров. Київ, 2018. 96 с. URL: https://bdpu.org.ua/wp-content/uploads/2020/03/02_Mikroekonomika.pdf 3. Мартин О. М. Мікроекономіка: теорія, тести, задачі. Частина І: навчальний посібник. Львів : ЛДУ БЖД, 2021. 271 с. https://sci.ldubgd.edu.ua/bitstream/123456789/9186/1/Мартин%20О.М.%20Мікроекономіка%2С%20ч.%201.pdf 4. Бібліотека імені В.Вернадського. URL: http://www.nbu.gov.ua
--	---

Тема № 4. Аналіз попиту та пропозиції

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p>Лекція (-): непередбачено у робочій програмі навчальної дисципліни.</p>	
<p>Семінарське заняття (2 год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Практичне застосування аналізу попиту та пропозиції 2. Формування ринкової ціни <p>Розв’язання задач. ситуацій (типові задачі для розв’язання подано нижче).</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Каменева Н. М., Косич М. В., Александрова О. Ю. та ін Мікроекономіка: Навч. посібник. Харків: УкрДУЗТ, 2022. 305 с. http://lib.kart.edu.ua/bitstream/123456789/8611/1/Навчальний%20посібник.pdf 2. Мікроекономіка: підручник / уклад. В. М. Лич, П. М. Куліков, Б. Е. Головаш, В. В. Гончаров. Київ, 2018. 96 с. URL:

	<p>https://bdpu.org.ua/wp-content/uploads/2020/03/02_Mikroekonomika.pdf</p> <p>3. Оверченко В. І., Мажак З. М., Софій М. І. Мікроекономіка: навч. посіб. / за наук. ред. О.Л. Ануфрієвої. Івано-Франківськ, 2015. 348 с. URL: https://umo.edu.ua/images/content/depozitar/navichki_pracevlasht/mikroekonom.pdf</p> <p>4. Кібік О. М., Редіна Є. В., Хаймінова Ю. В., Котлубай В. О., Примаченко І. Ф., Калмикова Н. Ю. Макроекономіка. Мікроекономіка : практикум. Одеса, 2020. 76 с. URL: http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/15540/%D0%9C%D0%B0%D0%BA%D1%80%D0%BE%D0%B5%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D1%96%D0%BA%D0%B0.%20%D0%9C%D1%96%D0%BA%D1%80%D0%BE%D0%B5%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D1%96%D0%BA%D0%B0_%D0%9F%D1%80%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8%D0%BA%D1%83%D0%BC.pdf?sequence=1&isAllowed=y</p>
<p>Завдання для самостійної роботи: Тезово дайте відповідь на запитання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поясніть у чому полягає сутність законів попиту і пропозиції 2. Розкрийте прояв впливу чинників на формування попиту і пропозиції 3. Поясніть яким чином формується ціна рівноваги на ринку <p>Тезово складіть конспект за питаннями:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ринковий попит 2. Ринкова пропозиція 3. Рівновага попиту та пропозиції. <p>Розв'язання задач: Задача 1. Функція попиту на товар має вигляд $Q_D = 4 - P$, функція пропозиції - $Q_S = -3 + 2P$. Держава ввела акцизний податок у розмірі 1,5 грн на одиницю товару. Як буде розподілено цей податок між споживачами та виробниками? Рішення подайте в аналітичній і графічній формах.</p> <p>Задача 2 Рівняння функції попиту на капусту має такий вигляд: $Q_D = 14 - 3P$; рівняння функції пропозиції капусти має вигляд $Q_S = -7 + 4P$. Знайдіть рівноважні ціну та обсяг.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Мікроекономіка: підручник / уклад. В. М. Лич, П. М. Куліков, Б. Е. Головаш, В. В. Гончаров. Київ, 2018. 96 с. URL: https://bdpu.org.ua/wp-content/uploads/2020/03/02_Mikroekonomika.pdf 2. Кібік О. М., Редіна Є. В., Хаймінова Ю. В., Котлубай В. О., Примаченко І. Ф., Калмикова Н. Ю. Макроекономіка. Мікроекономіка : практикум. Одеса, 2020. 76 с. URL: http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/15540/%D0%9C%D0%B0%D0%BA%D1%80%D0%BE%D0%B5%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D1%96%D0%BA%D0%B0.%20%D0%9C%D1%96%D0%BA%D1%80%D0%BE%D0%B5%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D1%96%D0%BA%D0%B0_%D0%9F%D1%80%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8%D0%BA%D1%83%D0%BC.pdf?sequence=1&isAllowed=y 3. Островський І. А. Економічна теорія (Мікроекономіка) : конспект лекцій для

<p>Припустимо, на товар введено фіксовану ціну, що дорівнює 2 грош. од. Визначте величину незадоволеного попиту.</p> <p>Завдання має бути надіслано на перевірку не пізніше ніж за 2 дні до дати семінарського заняття</p>	<p>студентів 1 курсу денної і заочної форм навчання спеціальностей 073 – Менеджмент, 281 – Публічне управління та адміністрування; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2020. 82 с. https://eprints.kname.edu.ua/55383/1/2019%20115Л%20.pdf</p> <p>4. Мартин О. М. Мікроекономіка: теорія, тести, задачі. Частина І: навчальний посібник. Львів : ЛДУ БЖД, 2021. 271 с. https://sci.ldubgd.edu.ua/bitstream/123456789/9186/1/Мартин%20О.М.%20Мікроекономіка%2С%20ч.%201.pdf</p> <p>5. Бібліотека імені В.Вернадського. URL: http://www.nbu.gov.ua</p>
---	--

Тема № 5. Теорія еластичності

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p>Лекція (-): непередбачено у робочій програмі навчальної дисципліни .</p>	
<p>Семінарське заняття (-): непередбачено у робочій програмі навчальної дисципліни.</p>	
<p>Завдання для самостійної роботи: Тезово дайте відповідь на запитання:</p> <ol style="list-style-type: none"> Поясніть вплив еластичності на вибір цінової стратегії продавця Яким чином концепція цінової еластичності може бути використана в практичній діяльності Розкрийте зміст концепції цінової еластичності <p>Розв’язання задач: Задача 1 Визначте коефіцієнти перехресної еластичності у наведених нижче ситуаціях і зробіть висновки щодо взаємозв’язку товарів.</p> <ol style="list-style-type: none"> Ціна фотоапаратів зменшилася на 20%, а кількість проданої плівки зросла на 35%. Ціна відеомагнітофонів зросла на 20%, а кількість проданих касет до них зменшилася на 18%. <p>Задача 2 Визначте коефіцієнти перехресної</p>	<ol style="list-style-type: none"> Каменева Н. М., Косич М. В., Александрова О. Ю. та ін Мікроекономіка: Навч. посібник. Харків: УкрДУЗТ, 2022. 305 с. https://lib.kart.edu.ua/bitstream/123456789/611/1/Навчальний%20посібник.pdf Мікроекономіка: підручник / уклад. В. М. Лич, П. М. Куліков, Б. Е. Головаш, В. В. Гончаров. Київ, 2018. 96 с. URL: https://bdpu.org.ua/wp-content/uploads/2020/03/02_Mikroekonomika.pdf Мартин О. М. Мікроекономіка: теорія, тести, задачі. Частина І: навчальний посібник. Львів : ЛДУ БЖД, 2021. 271 с. https://sci.ldubgd.edu.ua/bitstream/123456789/9186/1/Мартин%20О.М.%20Мікроекономіка%2С%20ч.%201.pdf Бібліотека імені В.Вернадського. URL: http://www.nbu.gov.ua Базилінська, О. Я., Мініна О. В. Мікроекономіка : навч. посіб. для ВНЗ.

<p>еластичності у наведених нижче ситуаціях і зробіть висновки щодо взаємозв'язку товарів.</p> <p>1) Реалізація прального порошку X збільшилася з 250 до 150 од., тоді як ціна на пральний порошок Y зросла з 3 до 4 грош. од.</p> <p>2) Ціна кулькових авторучок зменшилася з 1,9 до 1,7 грош. од., а кількість проданих авторучок з пером зменшилася з 50 до 30 шт.</p> <p>Тезово складіть конспект за питаннями:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Концепція еластичності 2. Цінова еластичність попиту 3. Нецінова еластичність попиту 4. Еластичність попиту за ціною та цінова стратегія продавця 5. Еластичність пропозиції 6. Практичне використання значення цінової еластичності <p>Завдання має бути надіслано на перевірку не пізніше ніж за 2 дні до дати семінарського заняття</p>	<p>Київ, 2016. 349 с. URL: http://uchebniks.net/book/168-mikroekonomika-navchalnij-posibnik-bazilinska-oja.html</p> <p>6. Оверченко В. І., Мажак З. М., Софій М. І. Мікроекономіка: навч. посіб. / за наук. ред. О.Л. Ануфрієвої. Івано-Франківськ, 2015. 348 с. URL: https://umo.edu.ua/images/content/depozitar/navichki_pracevlasht/mikroekonom.pdf</p>
--	--

Тема № 6. Теорія виробництва та витрати виробництва

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p>Лекція (2 год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Виробнича функція. Ізокванта 2. Показники використання факторів виробництва. Закон спадаючої граничної продуктивності 3. Види витрат. Економічний та бухгалтерський підходи до визначення витрат 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Базилінська, О. Я., Мініна О. В. Мікроекономіка : навч. посіб. для ВНЗ. Київ, 2016. 349 с. URL: http://uchebniks.net/book/168-mikroekonomika-navchalnij-posibnik-bazilinska-oja.html 2. Мікроекономіка: підручник / уклад. В. М. Лич, П. М. Куліков, Б. Е. Головаш, В. В. Гончаров. Київ, 2018. 96 с. URL: https://bdpu.org.ua/wp-content/uploads/2020/03/02_Mikroekonomika.pdf 3. Оверченко В. І., Мажак З. М., Софій М. І. Мікроекономіка: навч. посіб. / за наук. ред. О.Л. Ануфрієвої. Івано-Франківськ, 2015. 348 с. URL: https://umo.edu.ua/images/content/depozitar/navichki_pracevlasht/mikroekonom.pdf

<p>Семінарське заняття (-): непередбачено у робочій програмі навчальної дисципліни</p>	
<p>Завдання для самостійної роботи: Тезово дайте відповіді на питання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поясніть дію закону спадаючої граничної продуктивності. 2. У чому полягає відмінність економічного та бухгалтерського підходу до оцінки витрат. 3. Поясніть як формується рівновага виробника. <p>Тезово складіть конспект за питаннями:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Виробництво у довгостроковому періоді. Зміна масштабу виробництва 2. Витрати виробництва у короткостроковому періоді 3. Витрати виробництва в довгостроковому періоді 4. Функція витрат. Ізокоста. Рівновага виробника <p>Задачі для розв'язання: Задача 1</p> <p>Витрати сировини та напівфабрикатів протягом місяця Витрати електроенергії протягом місяця 182,8 тис. грош. од. Заробітна плата, яка виплачується персоналу, за місяць Оренда приміщення протягом року ..... Проценти за отримані позики за рік.....</p> <p>Визначте розмір бухгалтерських витрат на виробництво одного меблевого гарнітура, якщо фабрика випускає 160 гарнітурів на місяць; якою має бути ціна гарнітура, щоб річний прибуток фірми дорівнював 184 тис. грош. од. визначте безбитковий обсяг виробництва.</p> <p>Задача 2</p> <p>На підприємстві можливе виробництво основної й альтернативної продукції. Прямі витрати на виробництво основної продукції склали 1 млн грош. од. Можливий виторг від продажу альтернативної продукції за тих же прямих витрат на неї дорівнює 0.8 млн грош. од., процент за державними облігаціями -</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Базилінська, О. Я., Мініна О. В. Мікроекономіка : навч. посіб. для ВНЗ. Київ, 2016. 349 с. URL: http://uchebniks.net/book/168-mikroekonomika-navchalnij-posibnik-bazilinska-oya.html 2. Мікроекономіка: підручник / уклад. В. М. Лич, П. М. Куліков, Б. Е. Головащ, В. В. Гончаров. Київ, 2018. 96 с. URL: https://bdpu.org.ua/wp-content/uploads/2020/03/02_Mikroekonomika.pdf 3. Каменева Н. М., Косич М. В., Александрова О. Ю. та ін Мікроекономіка: Навч. посібник. Харків: УкрДУЗТ, 2022. 305 с. http://lib.kart.edu.ua/bitstream/123456789/8611/1/Навчальний%20посібник.pdf 4. Мартин О. М. Мікроекономіка: теорія, тести, задачі. Частина І: навчальний посібник. Львів : ЛДУ БЖД, 2021. 271 с. https://sci.ldubgd.edu.ua/bitstream/123456789/9186/1/Мартин%20О.М.%20Мікроекономіка%20ч.%201.pdf 5. Оверченко В. І., Мажак З. М., Софій М. І. Мікроекономіка: навч. посіб. / за наук. ред. О.Л. Ануфрієвої. Івано-Франківськ, 2015. 348 с. URL: https://umo.edu.ua/images/content/depozitar/navichki_pracevlasht/mikroekonom.pdf 6. Бібліотека імені В.Вернадського. URL: http://www.nbu.gov.ua

<p>15%. Земля, на якій розміщене підприємство, належить його власнику, її можна здавати в оренду за 60 тис. грош. од. Виторг від реалізації основної продукції – 1 млн грош. од.</p> <p>Визначте:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) бухгалтерські й альтернативні економічні витрати; 2) неявні витрати, бухгалтерський і економічний прибуток. <p>Завдання має бути надіслано на перевірку не пізніше ніж за 2 дні до дати семінарського заняття</p>	
---	--

Тема № 7. Моделі конкурентних ринків

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p>Лекція (-): непередбачено у робочій програмі навчальної дисципліни.</p>	
<p>Семінарське заняття (2 год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ознаки та умови ринку досконалої конкуренції. 2. Особливості функціонування монополії. 3. Особливості стратегії поведінки на ринку монополістичної конкуренції. 4. Особливості поведінки на олігополістичному ринку <p>Розв’язання задач (типові задачі для розв’язання подано нижче).</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Каменева Н. М., Косич М. В., Александрова О. Ю. та ін Мікроекономіка: Навч. посібник. Харків: УкрДУЗТ, 2022. 305 с. http://lib.kart.edu.ua/bitstream/123456789/8611/1/Навчальний%20посібник.pdf 2. Мікроекономіка: підручник / уклад. В. М. Лич, П. М. Куліков, Б. Е. Головаш, В. В. Гончаров. Київ, 2018. 96 с. URL: https://bdpu.org.ua/wp-content/uploads/2020/03/02_Mikroekonomika.pdf 3. Мікроекономіка: підручник / уклад. В. М. Лич, П. М. Куліков, Б. Е. Головаш, В. В. Гончаров. Київ, 2018. 96 с. URL: https://bdpu.org.ua/wp-content/uploads/2020/03/02_Mikroekonomika.pdf 4. Оверченко В. І., Мажак З. М., Софій М. І. Мікроекономіка: навч. посіб. / за наук. ред. О.Л. Ануфрієвої. Івано-Франківськ, 2015. 348 с. URL: https://umo.edu.ua/images/content/depozita

[r/navichki_pracevlasht/mikroekonom.pdf](https://eprints.kname.edu.ua/55383/1/2019%20115Л%20.pdf)

5. Островський І. А. Економічна теорія (Мікроекономіка) : конспект лекцій для студентів 1 курсу денної і заочної форм навчання спеціальностей 073 – Менеджмент, 281 – Публічне управління та адміністрування; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2020. 82 с. <https://eprints.kname.edu.ua/55383/1/2019%20115Л%20.pdf>

Завдання для самостійної роботи:

Тезово дайте відповіді на питання:

1. Особливості функціонування ринку досконалої конкуренції?
2. Як можна максимізувати прибуток на ринку досконалої конкуренції?
3. Як визначають ціну і обсяг виробництва на монопольному ринку?
4. Що таке цінова дискримінація та як її застосовують для збільшення прибутків?
5. Як визначають ціну і обсяг виробництва на ринку монополістичної конкуренції?
6. Розкрийте зміт моделі Курно та Бертрана.
7. Поясніть використання теорії ігор на олігопоістичному ринку?

Тезово складіть конспект за питаннями:

1. Модель ринку досконалої конкуренції.
2. Ринок монополії.
3. Ринок монополістичної конкуренції.
4. Олігополія.

Заповніть порівняльну таблицю моделей конкурентного ринку

Характеристика	Модель конкурентного ринку			
	Ринок досконалої конкуренції	Монопольний ринок	Олігополія	Монополістична конкуренція
Кількість подавців і покупців				
Особливості				

1. Мікроекономіка: підручник / уклад. В. М. Лич, П. М. Куліков, Б. Е. Головаш, В. В. Гончаров. Київ, 2018. 96 с. URL: https://bdpu.org.ua/wp-content/uploads/2020/03/02_Mikroekonomika.pdf
2. Островський І. А. Економічна теорія (Мікроекономіка) : конспект лекцій для студентів 1 курсу денної і заочної форм навчання спеціальностей 073 – Менеджмент, 281 – Публічне управління та адміністрування; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2020. 82 с. <https://eprints.kname.edu.ua/55383/1/2019%20115Л%20.pdf>
3. Мартин О. М. Мікроекономіка: теорія, тести, задачі. Частина І: навчальний посібник. Львів : ЛДУ БЖД, 2021. 271 с. <https://sci.ldubgd.edu.ua/bitstream/123456789/9186/1/Мартин%20О.М.%20Мікроекономіка%2С%20ч.%201.pdf>
4. Бібліотека імені В.Вернадського. URL: <http://www.nbu.gov.ua>

продукт у					
Бар'єри входження на ринок					
Цінова стратегія (формування ціни)					
Оптимальний обсяг виробництва					
Умови максимізації прибутку					
Умови мінімізації збитків					
Умови закриття виробництва					
Економічні наслідки					

Завдання має бути надіслано на перевірку не пізніше ніж за 2 дні до дати семінарського заняття

Тема № 8. Ринки ресурсів

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
Лекція (-): непередбачено у робочій програмі навчальної дисципліни.	
Семінарське заняття (-): непередбачено у робочій програмі навчальної дисципліни.	
Завдання для самостійної роботи: Тезово дайте відповіді на питання: 1. Поясніть у чому полягає особливість формування попиту на ресурси? 2. Поясніть прояв дії ефекту заміщення та ефекту обсягу на розмір попиту на ресурси?	1. Каменева Н. М., Косич М. В., Александрова О. Ю. та ін Мікроекономіка: Навч. посібник. Харків: УкрДУЗТ, 2022. 305 с. http://lib.kart.edu.ua/bitstream/123456789/8611/1/Навчальний%20посібник.pdf

<p>3. Які чинники впливають на коефіцієнт цінової еластичності попиту на ресурси?</p> <p>4. Поясніть яким чином визначається оптимальне співвідношення ресурсів?</p> <p>Підготуйте есе за темою: «Раціональне споживання економічних благ - шлях до оптимального використання ресурсів»</p> <p>Тезово складіть конспект за питаннями:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості формування похідного попиту 2. Вартісні показники використання ресурсу. 3. Визначення обсягу застосування ресурсу 4. Оптимальне співвідношення ресурсів 5. Правило максимізації прибутку. 6. Еластичність попиту на ресурс 7. Правило мінімізації витрат. <p>Завдання має бути надіслано на перевірку не пізніше ніж за 2 дні до дати семінарського заняття</p>	<ol style="list-style-type: none"> 2. Базилінська, О. Я., Мініна О. В. Мікроекономіка : навч. посіб. для ВНЗ. Київ, 2016. 349 с. URL: http://uchebniks.net/book/168-mikroekonomika-navchalnij-posibnik-bazilinska-oya.html 3. Оверченко В. І., Мажак З. М., Софій М. І. Мікроекономіка: навч. посіб. / за наук. ред. О.Л. Ануфрієвої. Івано-Франківськ, 2015. 348 с. URL: https://umo.edu.ua/images/content/depozitar/navichki_pracevlasht/mikroekonom.pdf 4. Мікроекономіка: підручник / уклад. В. М. Лич, П. М. Куліков, Б. Е. Головаш, В. В. Гончаров. Київ, 2018. 96 с. URL: https://bdpu.org.ua/wp-content/uploads/2020/03/02_Mikroekonomika.pdf 5. Островський І. А. Економічна теорія (Мікроекономіка) : конспект лекцій для студентів 1 курсу денної і заочної форм навчання спеціальностей 073 – Менеджмент, 281 – Публічне управління та адміністрування; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2020. 82 с. https://eprints.kname.edu.ua/55383/1/2019%20115Л%20.pdf 6. Мартин О. М. Мікроекономіка: теорія, тести, задачі. Частина І: навчальний посібник. Львів : ЛДУ БЖД, 2021. 271 с. https://sci.ldubgd.edu.ua/bitstream/123456789/9186/1/Мартин%20О.М.%20Мікроекономіка%20ч.%201.pdf 7. Бібліотека імені В.Вернадського. URL: http://www.nbu.gov.ua
---	--

Тема № 9. Ринок праці, землі та капіталу. Підприємницький прибуток

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p>Лекція (-): непередбачено у робочій програмі навчальної дисципліни .</p>	
<p>Семінарське заняття (2 год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Попит і пропозиція праці 2. Особливості ціноутворення на досконалому і недосконалому ринках праці 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Каменева Н. М., Косич М. В., Александрова О. Ю. та ін Мікроекономіка: Навч. посібник. Харків: УкрДУЗТ, 2022. 305 с. http://lib.kart.edu.ua/bitstream/123456789/8

<p>3. Дисконтована вартість та її обчислення 4. Земельна рента та ціна землі.</p> <p>Розв'язання задач, ситуацій (типові задачі для розв'язання подано нижче).</p>	<p>611/1/Навчальний%20посібник.pdf</p> <p>2. Мікроекономіка: підручник / уклад. В. М. Лич, П. М. Куліков, Б. Е. Головащ, В. В. Гончаров. Київ, 2018. 96 с. URL: https://bdpu.org.ua/wp-content/uploads/2020/03/02_Mikroekonomika.pdf</p> <p>3. Мікроекономіка: підручник / уклад. В. М. Лич, П. М. Куліков, Б. Е. Головащ, В. В. Гончаров. Київ, 2018. 96 с. URL: https://bdpu.org.ua/wp-content/uploads/2020/03/02_Mikroekonomika.pdf</p> <p>4. Островський І. А. Економічна теорія (Мікроекономіка) : конспект лекцій для студентів 1 курсу денної і заочної форм навчання спеціальностей 073 – Менеджмент, 281 – Публічне управління та адміністрування; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2020. 82 с. https://eprints.kname.edu.ua/55383/1/2019%20115Л%20.pdf</p> <p>5. Оверченко В. І., Мажак З. М., Софій М. І. Мікроекономіка: навч. посіб. / за наук. ред. О.Л. Ануфрієвої. Івано-Франківськ, 2015. 348 с. URL: https://umo.edu.ua/images/content/depozitar/navichki_pracevlasht/mikroekonom.pdf</p>
<p>Завдання для самостійної роботи: Тезово дайте відповіді на питання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поясніть як формується попит на землю? 2. Поясніть як формується попит на капітал та ціна капіталу? 3. Розкрийте сутність поняття «інвестиції» ? 4. Які чинники впливають на інвестиційну активність? 5. У чому полягає взаємозв'язок між прибутком та ризиком? <p>Задача 1.</p> <p>На розгляд пропонується 3 інвестиційних проекти. Вихідні дані про суми вкладень і доходу наведено у таблиці. Процентна ставка планується постійною і додатною.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Мікроекономіка: підручник / уклад. В. М. Лич, П. М. Куліков, Б. Е. Головащ, В. В. Гончаров. Київ, 2018. 96 с. URL: https://bdpu.org.ua/wp-content/uploads/2020/03/02_Mikroekonomika.pdf 2. Островський І. А. Економічна теорія (Мікроекономіка) : конспект лекцій для студентів 1 курсу денної і заочної форм навчання спеціальностей 073 – Менеджмент, 281 – Публічне управління та адміністрування; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2020. 82 с. https://eprints.kname.edu.ua/55383/1/2019%20115Л%20.pdf 3. Мартин О. М. Мікроекономіка: теорія, тести, задачі. Частина I: навчальний посібник. Львів : ЛДУ БЖД, 2021. 271 с. https://sci.ldubgd.edu.ua/bitstream/1234567

	1-й рік	2-й рік	3-й рік	4-й рік	5-й рік
Проект 1					
Інвестиції, тис. грош. од.	600	300	100	—	—
Дохід, тис. грош. од.	—	—	100	400	1000
Проект 2					
Інвестиції, тис. грош. од.	300	400	300	—	—
Дохід, тис. грош. од.	—	—	100	1000	400
Проект 3					
Інвестиції, тис. грош. од.	300	400	300	—	—
Дохід, тис. грош. од.	—	—	100	300	1100

На основі методу чистої поточної вартості визначте, який з проектів найкращий. Чи зміниться відповідь, якщо реальна ставка процента від'ємна величина.

Тезово складіть конспект за питаннями:

1. Ринок праці.
2. Ринок землі.
3. Ринок капіталу.
4. Підприємницький прибуток.

Завдання має бути надіслано на перевірку не пізніше ніж за 2 дні до дати семінарського заняття.

[89/9186/1/Мартин%20О.М.%20Мікроеконіміка%20С%20ч.%201.pdf](http://www.nbuv.gov.ua/urn:nbuv:urn:uk:dkb:89/9186/1/Мартин%20О.М.%20Мікроеконіміка%20С%20ч.%201.pdf)

4. Бібліотека імені В.Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>

Тема № 10. Макроекономічні показники у системі національних рахунків

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p>Лекція (2 год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Система національних рахунків та її основні показники 2. Методи розрахунку ВВП 3. Інші показники системи національних рахунків і взаємозв'язок між ними 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Макроекономіка : навч. посіб. / за ред. проф. С. І. Архієреєва Харків: Видавництво Іванченка І.С., 2019. 216 с. http://repository.kpi.kharkov.ua/bitstream/KhPI-Press/41771/1/Book_2019_Makroekonomika.pdf. 2. Макроекономіка: базовий електронний текст лекцій. / Укладачі: проф. Малий І.Й., проф. Радіонова І.Ф., доц. Куценко Т.Ф., доц. Федірко Н.В. та ін. К.: КНЕУ, 2017. 200 с.

	<p>http://feu.kneu.edu.ua/ua/depts4/mdu/disciplines_of_bachelor_level_mdu/macroeconomics/</p> <p>3. Макаренко М. І. Макроекономіка : підручник Семененко Т. О., Петрушенко Ю. М. 2-ге вид., переробл. Суми : Сумський державний університет, 2021. 307 с. https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/86041/3/Makarenko.pdf;jsessionid=2FEAA0447E6E67E3B4B0FEA5D3E2975E</p> <p>4. Кібік О. М., Редіна Є. В., Хаймінова Ю. В., Котлубай В. О., Примаченко І. Ф., Калмикова Н. Ю. Макроекономіка. Мікроекономіка : практикум. Одеса, 2020. 76 с. URL: http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/15540/%D0%9C%D0%B0%D0%BA%D1%80%D0%BE%D0%B5%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D1%96%D0%BA%D0%B0.%20%D0%9C%D1%96%D0%BA%D1%80%D0%BE%D0%B5%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D1%96%D0%BA%D0%B0%D0%9F%D1%80%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8%D0%BA%D1%83%D0%BC.pdf?sequence=1&isAllowed=y</p>
<p>Семінарське заняття (-): непередбачено у робочій програмі навчальної дисципліни.</p>	
<p>Завдання для самостійної роботи: Складіть словник термінів: Система національних рахунків; валовий внутрішній продукт; валовий національний продукт; чистий економічний добробут нації; методи обчислення ВВП; реальний ВВП; номінальний ВВП; індекси Ласпейраса, Пааше і Фішера; інфлювання ВВП; дефлювання ВВП; чистий національний продукт; національний дохід; особистий дохід; гранична схильність до споживання; гранична схильність до заощадження; гранична схильність до інвестування; функція споживання; функція інвестицій. Розв'язання задач: Задача 1 За наведеними нижче даними розрахуйте величину ВВП в умовних</p>	<p>1 Макаренко М. І. Макроекономіка : підручник Семененко Т. О., Петрушенко Ю. М. 2-ге вид., переробл. Суми : Сумський державний університет, 2021. 307 с. https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/86041/3/Makarenko.pdf;jsessionid=2FEAA0447E6E67E3B4B0FEA5D3E2975E</p> <p>2. Кібік О. М., Редіна Є. В., Хаймінова Ю. В., Котлубай В. О., Примаченко І. Ф., Калмикова Н. Ю. Макроекономіка. Мікроекономіка : практикум. Одеса, 2020. 76 с. URL: http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/15540/%D0%9C%D0%B0%D0%BA%D1%80%D0%BE%D0%B5%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D1%96%D0%BA%D0%B0.%20%D0%9C%D1%96%D0%BA%D1%80%D0%BE%D0%B5%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D1%96%D0%BA%D0%B0%D0%9F%D1%80%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8%D0%BA%D1%83%D0%BC.pdf?sequence=1&isAllowed=y</p>

грошових одиницях. На основі даного показника виконайте розрахунок показників ЧВП, НД, ОД та особистого доходу кінцевого використання економічних суб'єктів:

- рентні доходи – 27,6
- трансфертні платежі – 18,0
- валові внутрішні інвестиції – 32,4
- непрямі податки – 14,0
- національні заощадження – 9,0
- особисті податки – 2,6
- експорт – 12,0
- нерозподілені прибутки корпорацій – 55,6
- амортизація – 15,8
- споживання – 154,4
- імпорт – 8,0
- податки на прибуток корпорацій – 2,8
- видатки на соціальне страхування – 0,4
- державні видатки – 17,0
- прибутки приватного бізнесу – 20,0
- дивіденди – 1,8
- заробітна плата найманих працівників – 60,0
- відсотки – 9,8

Задача 2

За даними таблиці розрахуйте матеріальні витрати на виробництво ВВП в умовних грошових одиницях та внесок працівників швейної промисловості у створення ВВП.

Виробництво	Кінцева сума продажу, гр. оз.	Купівля товарів, необхідних для виробництва, гр. оз.
Костюми	1500	
Тканина	200	100
Швейні машини	30	800
Гудзони	60	50
Нитки	50	30
Допоміжні матеріали	20	10
Енергетичні ресурси	140	0
Оплата праці	70	0

Тезово складіть конспект за питаннями:

1. Номінальні та реальні величини.
2. Цінові індекси.
3. Показники використання ВВП. Споживання, заощадження, інвестиції

Завдання має бути надіслано на перевірку не пізніше ніж за 2 дні до дати семінарського заняття

[D1%96%D0%BA%D0%B0.%20%D0%9C%D1%96%D0%BA%D1%80%D0%BE%D0%B5%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D1%96%D0%BA%D0%B0%D0%9F%D1%80%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8%D0%BA%D1%83%D0%BC.pdf?sequence=1&isAllowed=y](https://econom.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/Macroeconomics-Metod-Panchyshyn_SM_2020.pdf)

3. Панчишин С. М. Макроекономіка: Методичні поради та плани практичних занять для студентів економічного факультету освітньої програми «Міжнародна економіка». Вид. 10-е, перероб. та доп. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. с. 118. URL: https://econom.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/Macroeconomics-Metod-Panchyshyn_SM_2020.pdf
4. Приходько В.П., Шинкар В.А. Макроекономіка: Навчальний посібник. Ужгород: Поліграфцентр «Ліра», 2014. 248 с. <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/5538/1/Макроекономіка%20таймс%20верстка%20.pdf>
5. Макроекономіка та мікроекономіка: практикум: навч. посіб. для студ. денної та заочної форм навчання першого бакалаврського рівня вищої освіти спеціальності 075 «Маркетинг» освітньо-професійної програми «Промисловий маркетинг» / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад.: М. В. Шашина.. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. 88 с. https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/48512/1/Makro_mikro_praktykum.pdf

Тема № 11. Сукупний попит і сукупна пропозиція

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p>Лекція (-): непередбачено у робочій програмі навчальної дисципліни.</p>	
<p>Семінарське заняття (-): непередбачено у робочій програмі навчальної дисципліни.</p>	
<p>Завдання для самостійної роботи: Складіть словник термінів: а) Ефект Пігу; б) рівноважний ВВП; в) стагфляція; г) шоки сукупного попиту; д) шоки сукупної пропозиції; е) сукупний попит; ж) сукупна пропозиція; и) крива сукупного попиту на графіку; к) нецінові чинники сукупного попиту; л) крива сукупної пропозиції; м) крива короткострокової сукупної пропозиції; н) крива довгострокової сукупної пропозиції; п) нецінові чинники короткострокової сукупної пропозиції; р) класичний відрізок кривої AS; с) проміжний відрізок кривої AS; т) кейнсіанський відрізок кривої AS; у) модель AD – AS; ф) природний рівень виробництва; х) ефект храповика. Тезово складіть конспект за питаннями: 1. Сукупний попит і його структура. Крива сукупного попиту. 2. Нецінові фактори сукупного попиту. 3. Сукупна пропозиція: функція і фактори, що її визначають. 4. Макроекономічна рівновага: модель AD – AS . 5. Загальна макроекономічна рівновага: модель сукупного попиту і сукупної пропозиції (модель AD-AS, або «хрест Маршалла») 6. Стабілізаційна політика держави. Модель макроекономічної рівноваги Дж. М. Кейнса (модель «кейнсіанського хреста») та її варіанти. 7. Мультиплікатор автономних витрат. 8. Рецесійний та інфляційний розриви. Визначте, яке з положень правильне, а яке помилкове.</p>	<p>1. Макроекономіка та мікроекономіка: практикум: навч. посіб. для студ. денної та заочної форм навчання першого бакалаврського рівня вищої освіти спеціальності 075 «Маркетинг» освітньо-професійної програми «Промисловий маркетинг» / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад.: М. В. Шашина.. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. 88 с. https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/48512/1/Makro_mikro_praktykum.pdf</p> <p>2. Гронтковська Г.Е., Косік А.Ф. Макроекономіка: Навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 672 с.</p> <p>3. Кібік О. М., Редіна Є. В., Хаймінова Ю. В., Котлубай В. О., Примаченко І. Ф., Калмикова Н. Ю. Макроекономіка. Мікроекономіка : практикум. Одеса, 2020. 76 с. URL: http://dSPACE.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/15540/%D0%9C%D0%B0%D0%BA%D1%80%D0%BE%D0%B5%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D1%96%D0%BA%D0%B0.%20%D0%9C%D1%96%D0%BA%D1%80%D0%BE%D0%B5%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D1%96%D0%BA%D0%B0_%D0%9F%D1%80%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8%D0%BA%D1%83%D0%BC.pdf?sequence=1&isAllowed=y</p> <p>4. Панчишин С. М. Макроекономіка: Методичні поради та плани практичних занять для студентів економічного факультету освітньої програми «Міжнародна економіка». Вид. 10-е, перероб. та доп. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. с. 118. URL: https://econom.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/Macroeconomics-Metod-Panchyshyn_SM_2020.pdf</p>

1. За рівноважного ВВП зайнятість завжди є повною.
2. Підвищення курсу національної валюти стимулює зростання експорту і, отже, збільшує сукупний попит.
3. Крива сукупного попиту має додатний нахил.
4. Форму кривої сукупного попиту можна пояснити ефектом доходу та ефектом заміщення.
5. Криві сукупного попиту і сукупної пропозиції переміщуються під впливом цінових чинників.
6. Збільшення державних видатків прямо розширює сукупний попит.
7. Усі чинники, які змінюють природний рівень виробництва, переміщуватимуть криву довгострокової сукупної пропозиції вліво або вправо.
8. Підвищення ефективності національної економіки означає, що крива довгострокової сукупної пропозиції переміщується вліво.
9. Цінові чинники визначають нахил короткострокової кривої AS.
10. Реальні змінні впливають на сукупну пропозицію лише у короткостроковому періоді й не мають сили в довгостроковому.
11. Переміщення кривої сукупного попиту вправо на горизонтальному відрізку кривої короткострокової сукупної пропозиції не впливає на динаміку реального ВВП.

Розв'яжіть задачі.

Задача 1

Потенційний ВВП становив 3000 грошових одиниць, криву сукупного попиту описували рівнянням $AD = 3300 - 3p$. У поточному році потенційний ВВП збільшився на 1 %, внаслідок чого крива сукупного попиту набула вигляду $AD = 3300 - 2p$. Визначте рівень інфляції у поточному році.

Задача 2

Економіка, що перебуває в стані довгострокової рівноваги, описується такими даними: довгострокова крива AS вертикальна на рівні $Y = 2800$, короткострокова крива AS горизонтальна на рівні $P = 1$;

крива AD задана рівнянням $Y = 3,5 M/P$, де $M = 800$.

5. Макроекономіка : навч. посіб. / за ред. проф. С. І. Архієреєва Харків: Видавництво Іванченка І.С., 2019. 216 с.
http://repository.kpi.kharkov.ua/bitstream/KhPI-Press/41771/1/Book_2019_Makroekonomika.pdf

6. Макаренко М. І. Макроекономіка : підручник Семененко Т. О., Петрушенко Ю. М. 2-ге вид., переробл. Суми : Сумський державний університет, 2021. 307 с.
<https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/86041/3/Makarenko.pdf;jsessionid=2FEAA0447E6E67E3B4B0FEA5D3E2975E>

<p>Внаслідок несприятливого шоку з боку пропозиції ціни зросли до рівня $P = 1,4$ і потенційний випуск продукції знизився до рівня $Y = 2500$.</p> <p>Необхідно визначити:</p> <p>а) Які будуть нові рівноважні значення Y та P у короткостроковому і довгостроковому періодах, якщо уряд і Центральний банк не втручаються в економіку, тобто крива AD залишається незмінною?</p> <p>б) Яку додаткову кількість грошей повинен випустити в обіг Центральний банк, проводячи стабілізаційну політику, щоб короткострокова рівновага в економіці встановилася на рівні випуску продукції $Y = 2800$?</p> <p>в) Які будуть координати нової точки довгострокової рівноваги, якщо збільшення кількості грошей в економіці буде здійснюватися і далі?</p> <p>Завдання має бути надіслано на перевірку не пізніше ніж за 2 дні до дати семінарського заняття</p>	
---	--

Тема № 12. Наслідки порушення рівноваги: інфляція та безробіття

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p>Лекція (2 год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність та причини циклічності 2. Види економічних циклів 3. Стабілізаційна політика держави 4. Сутність інфляції та її види 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Макроекономіка : навч. посіб. / за ред. проф. С. І. Архієреєва Харків: Видавництво Іванченка І.С., 2019. 216 с. http://repository.kpi.kharkov.ua/bitstream/KhPI-Press/41771/1/Book_2019_Makroekonomika.pdf. 2. Макроекономіка: базовий електронний текст лекцій. / Укладачі: проф. Малий І.Й., проф. Радіонова І.Ф., доц. Куценко Т.Ф., доц. Федірко Н.В. та ін. К.: КНЕУ, 2017. 200 с. http://feu.kneu.edu.ua/ua/depts4/mdu/disciplines_of_bachelor_level_mdu/macroeconomics/ 3. Приходько В.П., Шинкар В.А. Макроекономіка: Навчальний посібник.

	<p>Ужгород: Поліграфцентр «Ліра», 2014. 248 с. https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/5538/1/Макроекономіка%20таймс%20верстка%20.pdf.</p> <p>4. Кібік О. М., Редіна Є. В., Хаймінова Ю. В., Котлубай В. О., Примаченко І. Ф., Калмикова Н. Ю. Макроекономіка. Мікроекономіка : практикум. Одеса, 2020. 76 с. URL: http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/15540/%D0%9C%D0%B0%D0%BA%D1%80%D0%BE%D0%B5%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D1%96%D0%BA%D0%B0.%20%D0%9C%D1%96%D0%BA%D1%80%D0%BE%D0%B5%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D1%96%D0%BA%D0%B0%D0%9F%D1%80%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8%D0%BA%D1%83%D0%BC.pdf?sequence=1&isAllowed=y</p>
<p>Семінарське заняття (-): непередбачено у робочій програмі навчальної дисципліни.</p>	
<p>Завдання для самостійної роботи: Відповіді на питання подати письмово:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Як ви вважаєте у чому полягають причини спаду в економіці України? Обґрунтуйте свою відповідь. 2. До якого виду економічних циклів можна віднести спад в національних економіках світу? Обґрунтуйте свою відповідь. 3. У чому полягає стабілізаційна політика держави? 4. Як би ви були прем'єр міністром України, то які б стабілізаційні заходи щодо підтримки національної економіки та виведення її із кризового стану ви запропонували би і чому? Обґрунтуйте свою відповідь. 5. Як ви вважаєте у чому полягають причини безробіття та інфляції в Україні? Обґрунтуйте свою відповідь. 6. Який рівень безробіття та інфляції спостерігається в Україні та як ви прогнозуєте зміни цих показників у наступному році? Обґрунтуйте свою 	<ol style="list-style-type: none"> 1 Макаренко М. І. Макроекономіка : підручник Семененко Т. О., Петрушенко Ю. М. 2-ге вид., переробл. Суми : Сумський державний університет, 2021. 307 с. https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/86041/3/Makarenko.pdf;jsessionid=2FEAA0447E6E67E3B4B0FEA5D3E2975E 2. Кібік О. М., Редіна Є. В., Хаймінова Ю. В., Котлубай В. О., Примаченко І. Ф., Калмикова Н. Ю. Макроекономіка. Мікроекономіка : практикум. Одеса, 2020. 76 с. URL: http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/15540/%D0%9C%D0%B0%D0%BA%D1%80%D0%BE%D0%B5%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D1%96%D0%BA%D0%B0.%20%D0%9C%D1%96%D0%BA%D1%80%D0%BE%D0%B5%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D1%96%D0%BA%D0%B0%D0%9F%D1%80%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8%D0%BA%D1%83%D0%BC.pdf?sequence=1&isAllowed=y

відповідь.

Задачі для розв'язання:

1. Припустимо, що рівень безробіття становить 8 %, а ВВП – 4000 грошових одиниць. Визначте приблизно величину потенційного ВВП, якщо природний рівень безробіття складає 6 %? Нехай потенційний ВВП щороку зростає на 3 %. Яким буде потенційний ВВП через два роки?
2. Із 80 млн осіб, які мали роботу, було звільнено 0,3 млн. Із 9 млн осіб, які вважались безробітними, 0,5 млн припинили пошуки роботи. Визначте:
  - кількість зайнятих;
  - кількість безробітних;
  - рівень безробіття.
3. Визначте ВВП-розрив у країні, використовуючи закон Оукена, де економічну ситуацію характеризують такі дані:
  - фактично вироблений ВВП – 100 млрд грошових одиниць;
  - економічно активне населення – 25 млн осіб;
  - кількість безробітних за типами: фрикційне – 200 тис. осіб, структурне – 300 тис., циклічне – 400 тис.
4. Визначте рівень інфляції за січень-лютий, якщо рівень зростання цін у січні становив 10 %, а в лютому – 20 %.
5. За 11 місяців 2006 р. ціни зросли в 1,25 раза, а за рік – в 1,4 раза. За який період відбудеться подвоєння цін, якщо на майбутнє збережеться темп приросту цін, відповідний грудню?

Тезово складіть конспект за питаннями:

1. Причини інфляції
2. Соціально-економічні наслідки інфляції та антиінфляційна політика
3. Зайнятість і безробіття.
4. Види, причини та наслідки безробіття

Завдання має бути надіслано на перевірку не пізніше ніж за 2 дні до дати семінарського заняття

[%D0%BC.pdf?sequence=1&isAllowed=y](#)

3. Макроекономіка: базовий електронний текст лекцій. / Укладачі: проф. Малий І.Й., проф. Радіонова І.Ф., доц. Куценко Т.Ф., доц. Федірко Н.В. та ін. К.: КНЕУ, 2017. 200 с.
http://feu.kneu.edu.ua/ua/depts4/mdu/disciplines_of_bachelor_level_mdu/macroeconomics/
4. Панчишин С. М. Макроекономіка: Методичні поради та плани практичних занять для студентів економічного факультету освітньої програми «Міжнародна економіка». Вид. 10-е, перероб. та доп. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. с. 118. URL: https://econom.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/Macroeconomics-Metod-Panchyshyn_SM_2020.pdf
5. Макроекономіка та мікроекономіка: практикум: навч. посіб. для студ. денної та заочної форм навчання першого бакалаврського рівня вищої освіти спеціальності 075 «Маркетинг» освітньо-професійної програми «Промисловий маркетинг» / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад.: М. В. Шашина.. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. 88 с.
https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/48512/1/Makro_mikro_praktykum.pdf

Тема № 13. Тема рівновага товарного ринку. Модель кейнсіанського хреста встановлення рівноваги на ринку грошей

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p>Лекція (-): непередбачено у робочій програмі навчальної дисципліни .</p>	
<p>Семінарське заняття (-): непередбачено у робочій програмі навчальної дисципліни .</p>	
<p>Завдання для самостійної роботи: Письмово дайте розгорнуту відповідь: «Які інструменти бюджетного механізму доцільно впровадити в Україні для встановлення макроекономічної рівноваги?» Обґрунтуйте свою відповідь та подайте на дошці Padlet Вправа 1. Для кожного положення, що наводиться далі, знайдіть відповідний термін або поняття.</p> <p>1.Числовий коефіцієнт, який характеризує, у скільки разів приріст сукупного доходу буде більший від приросту компонента сукупних витрат, що його викликав.</p> <p>2.Сума, яку суб'єкти макроекономіки планують витратити на споживання й інвестиції при певному рівні сукупного доходу країни.</p> <p>3.Сукупність планових і незапланованих інвестицій у товарно-матеріальні запаси в умовах непередбачених змін у рівні продажу. Виручка, яку виробники очікують фактично отримати за певний обсяг продукції.</p> <p>4.Твердження, що всяка пропозиція створює відповідний собі попит.</p> <p>5.Зростаюча функція від банківського відсотка.</p> <p>6.Автоматична зміна державних витрат, податків і сальдо державного бюджету, яка відбувається без прийняття спеціальних рішень уряду за рахунок дії автоматичних стабілізаторів.</p> <p>7.Система заходів держави, спрямована на забезпечення повної зайнятості за рахунок змін у державних витратах, системі оподаткування і нових підходів до формування державного бюджету в цілому.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Макроекономіка та мікроекономіка: практикум: навч. посіб. для студ. денної та заочної форм навчання першого бакалаврського рівня вищої освіти спеціальності 075 «Маркетинг» освітньо-професійної програми «Промисловий маркетинг» / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад.: М. В. Шашина.. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. 88 с. https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/48512/1/Makro_mikro_praktykum.pdf 2. Макроекономіка : навч. посіб. / за ред. проф. С. І. Архієреєва Харків: Видавництво Іванченка І.С., 2019. 216 с. http://repository.kpi.kharkov.ua/bitstream/KhPIPress/41771/1/Book_2019_Makroekonomika.pdf. 3. Макаренко М. І. Макроекономіка : підручник Семененко Т. О., Петрушенко Ю. М. 2-ге вид., переробл. Суми : Сумський державний університет, 2021. 307 с. https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/86041/3/Makarenko.pdf;jsessionid=2FEAA0447E6E67E3B4B0FEA5D3E2975E 4. Кібік О. М., Редіна Є. В., Хаймінова Ю. В., Котлубай В. О., Примаченко І. Ф., Калмикова Н. Ю. Макроекономіка. Мікроекономіка : практикум. Одеса, 2020. 76 с. URL: http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/15540/%D0%9C%D0%B0%D0%BA%D1%80%D0%BE%D0%B5%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D1%96%D0%BA%D0%B0.%20%D0%9C%D1%96%D0%BA%

<p>8.Зростаюча функція від величини поточного доходу.</p> <p>9.Безробіття, яке виникає за умови відсутності бажання працювати внаслідок низьких ставок заробітної плати, що не влаштовують працівників.</p> <p>10.Величина, на яку повинні скоротитися сукупні витрати для того, щоб скоротити рівноважний рівень випуску продукції до його потенціалу.</p> <p>11.Величина, на яку повинні зрости сукупні витрати для того, щоб підвищити рівноважний рівень випуску продукції до його потенціалу.</p> <p>Тезово складіть конспект за питаннями:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Коливання рівноважного ВВП навколо потенційного рівня. 2. Рецесійні та інфляційні розриви. 3. Сучасна структура грошей і загальне поняття грошових агрегатів. 4. Цілі, інструменти й теоретичні моделі кредитно-грошової політики. 5. Механізм досягнення рівноваги в моделі кейнсіанського хреста. 6. Грошовий ринок: попит, пропозиція і механізм встановлення рівноваги. 7. Порівняльна характеристика передумов класичної і кейнсіанської теорій рівноваги. <p>Завдання має бути надіслано на перевірку не пізніше ніж за 2 дні до дати семінарського заняття</p>	<p>D1%80%D0%BE%D0%B5%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D1%96%D0%BA%D0%B0%D0%9F%D1%80%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8%D0%BA%D1%83%D0%BC.pdf?sequence=1&isAllowed=y</p> <p>5. Панчишин С. М Макроекономіка: Методичні поради та плани практичних занять для студентів економічного факультету освітньої програми «Міжнародна економіка». Вид. 10-е, перероб. та доп. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. с. 118. URL: https://econom.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/Macroeconomics-Metod-Panchyshyn_SM_2020.pdf</p>
---	--

Тема № 14. Встановлення рівноваги на ринку грошей

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p>Лекція (-): непередбачено у робочій програмі навчальної дисципліни.</p>	
<p>Семінарське заняття (-): непередбачено у робочій програмі навчальної дисципліни.</p>	

Завдання для самостійної роботи:**Тезово складіть конспект за питаннями:**

1. Сучасна структура грошей і загальне поняття грошових агрегатів.
2. Попит на гроші та пропозиція грошей
3. Процес творення депозитних грошей у системі комерційних банків.
4. Грошовий мультиплікатор
5. Механізм встановлення рівноваги.
6. Цілі, інструменти й теоретичні моделі кредитно-грошової політики.

Розв'яжіть задачі:

1. Якщо депозити комерційного банку зросли на 250 млн грн при нормі обов'язкового резервування на даний момент у розмірі 20%, то яким буде максимальне збільшення пропозиції грошей?

2. Банківські депозити зросли на 200 млн грн. Норма обов'язкового резервування на цей момент становила 20%. Яке потенційно можливе збільшення пропозиції грошей?

Завдання має бути надіслано на перевірку не пізніше ніж за 2 дні до дати семінарського заняття

1. Макроекономіка та мікроекономіка: практикум: навч. посіб. для студ. денної та заочної форм навчання першого бакалаврського рівня вищої освіти спеціальності 075 «Маркетинг» освітньо-професійної програми «Промисловий маркетинг» / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад.: М. В. Шашина.. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. 88 с. https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/48512/1/Makro_mikro_praktykum.pdf
2. Макроекономіка: базовий електронний текст лекцій. / Укладачі: проф. Малий І.Й., проф. Радіонова І.Ф., доц. Куценко Т.Ф., доц. Федірко Н.В. та ін. К.: КНЕУ, 2017. 200 с. http://feu.kneu.edu.ua/ua/depts4/mdu/disciplines_of_bachelor_level_mdu/macroeconomics/
3. Кібік О. М., Редіна Є. В., Хаймінова Ю. В., Котлубай В. О., Примаченко І. Ф., Калмикова Н. Ю. Макроекономіка. Мікроекономіка : практикум. Одеса, 2020. 76 с. URL: <http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/15540/%D0%9C%D0%B0%D0%BA%D1%80%D0%BE%D0%B5%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D1%96%D0%BA%D0%B0.%20%D0%9C%D1%96%D0%BA%D1%80%D0%BE%D0%B5%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D1%96%D0%BA%D0%B0.%D0%9F%D1%80%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8%D0%BA%D1%83%D0%BC.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
4. Панчишин С. М. Макроекономіка: Методичні поради та плани практичних занять для студентів економічного факультету освітньої програми «Міжнародна економіка». Вид. 10-е, перероб. та доп. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. с. 118. URL: https://econom.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/Macroeconomics-Metod-Panchyshyn_SM_2020.pdf
5. Макаренко М. І. Макроекономіка : підручник Семененко Т. О.,

	Петрушенко Ю. М. 2-ге вид., переробл. Суми : Сумський державний університет, 2021. 307 с. https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/86041/3/Makarenko.pdf;jsessionid=2FEAA0447E6E67E3B4B0FEA5D3E2975E
--	--

Тема № 15. Спільна рівновага на ринках товарів і грошей: модель $IS - LM$

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
Лекція (-): непередбачено у робочій програмі навчальної дисципліни .	
Семінарське заняття (-): непередбачено у робочій програмі навчальної дисципліни.	
<p>Завдання для самостійної роботи:</p> <p>Письмове завдання: Уявіть, що Ви прем'єр міністр України запропонуйте заходи щодо встановлення рівноваги на ринку грошей і товарів та опишіть механізм їх дії та наслідки впровадження (відповіді розмістите на дошці Padlet).</p> <p>Вправа 1. Для кожного положення, що наводиться далі, знайдіть відповідний термін або поняття.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Зовнішні для даної моделі економічні потрясіння, які порушують її рівновагу. 2. Точка перетину кривих $IS - LM$ на графіку економічної моделі, що визначає рівень доходу і ставку відсотка, які забезпечують рівновагу товарного й грошового ринків. 3. Лінія, що відображає всі можливі поєднання ставки відсотка і рівня випуску продукції, за яких встановлюється рівновага на товарному ринку. 4. Зменшення планових інвестицій, що виникає внаслідок зростання ставки відсотка при проведенні стимулюючої фіскальної політики. 5. Лінія, що відображає всі можливі поєднання ставки відсотка і рівня випуску 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Макроекономіка та мікроекономіка: практикум: навч. посіб. для студ. денної та заочної форм навчання першого бакалаврського рівня вищої освіти спеціальності 075 «Маркетинг» освітньо-професійної програми «Промисловий маркетинг» / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад.: М. В. Шашина.. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. 88 с. https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/48512/1/Makro_mikro_praktykum.pdf 2. Макроекономіка : навч. посіб. / за ред. проф. С. І. Архієреєва Харків: Видавництво Іванченка І.С., 2019. 216 с. http://repository.kpi.kharkov.ua/bitstream/KhPIPress/41771/1/Book_2019_Makroekonomika.pdf. 3. Макаренко М. І. Макроекономіка : підручник Семененко Т. О., Петрушенко Ю. М. 2-ге вид., переробл. Суми : Сумський державний університет, 2021. 307 с. https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/86041/3/Makarenko.pdf;jsessionid=2FEAA0447E6E67E3B4B0FEA5D3E2975E

продукції, за яких встановлюється рівновага на грошовому ринку.

б. Модель, що показує процес встановлення макроекономічної рівноваги під час взаємодії товарного і грошового ринків.

Терміни і поняття

- а) Ефект витіснення; б) крива *IS*;
- в) модель *IS – LM*;
- г) крива *LM*;
- д) рівновага в моделі *IS – LM*;
- е) екзогенні шоки.

Задача

Нехай економіка описується такими рівняннями:

$Y = C + I + G$ – основна макроекономічна тотожність;

$C = 170 + 0,6(Y - T)$ – функція споживання;

$T = 200$ – податки;

$I = 100 - 40r$ – інвестиційна функція;

$G = 350$ – державні видатки;

$M_d = (0,75Y - 6r)r$ – попит на гроші;

$M_s = 735$ – пропозиція грошей,

$r = 1$ – рівень цін.

Користуючись цими даними, встановіть економічні показники, а саме:

а) виведіть рівняння кривих *IS* і *LM* на графіку економічної моделі;

б) визначте рівноважну ставку відсотка та рівень доходу;

в) виведіть рівняння кривої сукупного попиту і побудуйте її графік, виходячи з того, що ціни зросли до рівня $r = 2$.

Тезово складіть конспект за питаннями:

1. Сутність моделі *IS – LM*, її передумови та практичне використання.
2. Рівновага товарного ринку і крива *IS*.
3. Грошовий ринок і побудова кривої *LM*.
4. Бюджетно-податкова і кредитно-грошова політика в моделі *IS – LM*.
5. Відносна ефективність бюджетної і кредитно-грошової політики в моделі *IS – LM*.

Завдання має бути надіслано на перевірку не пізніше ніж за 2 дні до дати

[4B0FEA5D3E2975E](http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/15540/%D0%9C%D0%B0%D0%BA%D1%80%D0%BE%D0%B5%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D1%96%D0%BA%D0%B0.%20%D0%9C%D1%96%D0%BA%D1%80%D0%BE%D0%B5%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D1%96%D0%BA%D0%B0_%D0%9F%D1%80%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8%D0%BA%D1%83%D0%BC.pdf?sequence=1&isAllowed=y)

4. Кібік О. М., Редіна Є. В., Хаймінова Ю. В., Котлубай В. О., Примаченко І. Ф., Калмикова Н. Ю. Макроекономіка. Мікроекономіка : практикум. Одеса, 2020. 76 с. URL: http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/15540/%D0%9C%D0%B0%D0%BA%D1%80%D0%BE%D0%B5%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D1%96%D0%BA%D0%B0.%20%D0%9C%D1%96%D0%BA%D1%80%D0%BE%D0%B5%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D1%96%D0%BA%D0%B0_%D0%9F%D1%80%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8%D0%BA%D1%83%D0%BC.pdf?sequence=1&isAllowed=y
5. Панчишин С. М. Макроекономіка: Методичні поради та плани практичних занять для студентів економічного факультету освітньої програми «Міжнародна економіка». Вид. 10-е, перероб. та доп. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. с. 118. URL: https://econom.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/Macroeconomics-Metod-Panchyshyn_SM_2020.pdf

семінарського заняття	
------------------------------	--

Тема № 16. Тема макроекономічна політика у відкритій економіці

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p>Лекція (-): непередбачено у робочій програмі навчальної дисципліни .</p>	
<p>Семінарське заняття (-): непередбачено у робочій програмі навчальної дисципліни.</p>	
<p>Завдання для самостійної роботи: Вправа 1. Для кожного положення, що наводиться далі, знайдіть відповідний термін або поняття.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Систематизований запис усіх міжнародних операцій резидентів країни з нерезидентами за певний проміжок часу. 2. Економіка країни, яка здійснює експортно-імпорتنі операції на ринкових засадах. 3. Система заходів держави, спрямована на захист внутрішнього ринку від іноземної конкуренції. 4. Обов'язковий внесок, що стягується митними органами при експорті або імпорту товару. 5. Інструменти, які дозволяють дискримінувати імпортні товари на користь вітчизняних без застосування податкових заходів. 6. Продаж товарів на зовнішньому ринку за більш низькими цінами, ніж склалися у даних країнах. 7. Грошова одиниця, яка використовується для здійснення розрахунків за міжнародними угодами. 8. Курс валюти, який підтримується Центральним банком країни за допомогою здійснення валютних інтервенцій. 9. Відсутність або наявність обмежень, які перешкоджають вкладенню або відпливу 	<ol style="list-style-type: none"> 1.Гронтковська Г.Е., Косік А.Ф. Макроекономіка: Навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 672 с. 2.Кібік О. М., Редіна Є. В., Хаймінова Ю. В., Котлубай В. О., Примаченко І. Ф., Калмикова Н. Ю. Макроекономіка. Мікроекономіка : практикум. Одеса, 2020. 76 с. URL: http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/15540/%D0%9C%D0%B0%D0%BA%D1%80%D0%BE%D0%B5%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D1%96%D0%BA%D0%B0.%20%D0%9C%D1%96%D0%BA%D1%80%D0%BE%D0%B5%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D1%96%D0%BA%D0%B0%D0%9F%D1%80%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8%D0%BA%D1%83%D0%BC.pdf?sequence=1&isAllowed=y 3. Панчишин С. М Макроекономіка: Методичні поради та плани практичних занять для студентів економічного факультету освітньої програми «Міжнародна економіка». Вид. 10-е, перероб. та доп. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. с. 118. URL: https://econom.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/Macroeconomics-Metod-Panchyshyn SM 2020.pdf 4.Макаренко М. І. Макроекономіка : підручник Семененко Т. О., Петрушенко Ю. М. 2-ге вид., переробл. Суми : Сумський державний

іноземних інвестицій чи активізують ці процеси.

10. Ціна однієї валюти, виражена в одиницях іншої.

11. Вираження одиниці іноземної валюти через певну кількість національної валюти.

12. Вираження одиниці національної валюти через певну кількість іноземної.

13. Кількість валюти, яка може бути запропонована для обміну на іншу валюту при певному рівні валютного курсу.

14. Кількість валюти, яку можна придбати за певну кількість іншої валюти при певному рівні валютного курсу.

15. Дії уряду, спрямовані на зниження курсу національної валюти відносно курсів інших валют.

16. Дії уряду, спрямовані на підвищення курсу національної валюти відносно курсів інших валют.

17. Втручання Центрального банку країни в операції на відкритому ринку з метою впливу на валютний курс шляхом купівлі-продажу іноземної валюти.

18. Валютний курс, який формується на валютному ринку за відсутності валютної політики з боку держави.

Тезово складіть конспект за питаннями:

1. Поняття відкритої економіки. Взаємозв'язок між чистим експортом і чистими інвестиціями.

2. Системи гнучких і фіксованих валютних курсів: порівняльна ефективність.

3. Співвідношення номінального і реального валютного курсу у короткостроковому та довгостроковому макроекономічних періодах.

4. Вплив макроекономічної політики на динаміку рівноважного реального валютного курсу.

5. Міжнародна торгівля та особливості зовнішньоторговельної політики.

6. Вплив зовнішньоторговельної політики на досягнення макроекономічної рівноваги .

7. Валютний курс і встановлення рівноваги на валютному ринку.

8. Модель платіжного балансу й рівновага

університет, 2021. 307 с.

<https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/86041/3/Makarenko.pdf;jsessionid=2FEAA0447E6E67E3B4B0FEA5D3E2975E>

5. Макроекономіка та мікроекономіка: практикум: навч. посіб. для студ. денної та заочної форм навчання першого бакалаврського рівня вищої освіти спеціальності 075 «Маркетинг» освітньо-професійної програми «Промисловий маркетинг» / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад.: М. В. Шашина.. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. 88 с. https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/48512/1/Makro_mikro_praktykum.pdf

<p>у відкритій економіці.</p> <p>Задачі для розв'язання</p> <p>1. Чи вигідно українському виробнику експортувати в Німеччину цукор, якщо витрати на виробництво і транспортування складають 595 грн за тонну, а ціна продажу - 175 євро за тонну при поточному курсі 100 євро - 546,17 грн.?</p> <p>2. Індекс споживчих цін в Україні становив 112%, а індекс споживчих цін у США - 103%. Курс гривні стосовно долара США знизився протягом року з 1,81 грн/дол. до 1,90 грн/дол. Як саме змінився індекс реального обмінного курсу гривні? Яким має бути курс гривні за умови паритету купівельної спроможності, якщо на початку року він був вищим від паритетного на 10%?</p> <p>Завдання має бути надіслано на перевірку не пізніше ніж за 2 дні до дати семінарського заняття</p>	
--	--

Тема № 17. Рівновага у відкритій економіці: модель Менделла – Флемінга

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p>Лекція (-): непередбачено у робочій програмі навчальної дисципліни</p>	
<p>Семінарське заняття (-): непередбачено у робочій програмі навчальної дисципліни.</p>	
<p>Завдання для самостійної роботи: Дайте відповідь на питання та обґрунтуйте їх Вправа 1. Для кожного положення, що наводиться далі, знайдіть відповідний термін або поняття.</p> <p>1. Теоретична концепція, яка показує процес одночасного встановлення рівноваги на товарному, грошовому і зовнішньому ринках (відповідь).</p> <p>2. Економіка країни, господарська діяльність якої не здійснює помітного впливу на стан світового господарства.</p> <p>3. Відсутність обмежень на переміщення</p>	<p>1. Макроекономіка та мікроекономіка: практикум: навч. посіб. для студ. денної та заочної форм навчання першого бакалаврського рівня вищої освіти спеціальності 075 «Маркетинг» освітньо-професійної програми «Промисловий маркетинг» / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад.: М. В. Шашина.. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. 88 с. https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/48512/1/Makro_mikro_praktykum.pdf</p> <p>2. Макроекономіка : навч. посіб. / за ред. проф. С. І. Архїєреєва Харків:</p>

<p>капіталу в міжнародному просторі.</p> <p>4.Переміщення вітчизняного капіталу за межі країни внаслідок перевищення світової ставки відсотка над внутрішньою.</p> <p>5.Вкладання іноземного капіталу у національну економіку внаслідок перевищення внутрішньої ставки відсотка над світовою.</p> <p>6.Країна, яка своєю політикою здатна впливати на ситуацію у світовій економіці.</p> <p>7.Реакція капіталу на зміну відсоткової ставки, яка виражається у зростанні або зниженні масштабів переміщення капітальних благ між країнами світу.</p> <p>8.Економіка країни, яка не має економічних зв'язків із зовнішнім світом.</p> <p>Терміни та поняття</p> <p>а) Велика відкрита економіка; д) мала відкрита економіка;</p> <p>б) абсолютна мобільність капіталу; ж) вплив капіталу;</p> <p>в) ступінь міжнародної мобільності капіталу; и) приплив капіталу;</p> <p>г) модель Менделла – Флемінга; к) замкнута економіка.</p> <p>Тезово складіть конспект за питаннями:</p> <p>1. Ефективність державної політики за режиму гнучкого валютного курсу.</p> <p>2. Економічна політика держави при фіксованому курсі валюти.</p> <p>3. Сутність, передумови та побудова моделі Менделла – Флемінга.</p> <p>4. Модель відкритої економіки Мандела-Флемінга (IS-LM-BP).</p> <p>5. Проблеми координації монетарної політики та фіскальної політики у відкритій економіці.</p> <p>Завдання має бути надіслано на перевірку не пізніше ніж за 2 дні до дати семінарського заняття</p>	<p>Видавництво Іванченка І.С., 2019. 216 с.</p> <p>http://repository.kpi.kharkov.ua/bitstream/KhPI-Press/41771/1/Book_2019_Makroekonomika.pdf.</p> <p>3. Макаренко М. І. Макроекономіка : підручник Семененко Т. О., Петрушенко Ю. М. 2-ге вид., переробл. Суми : Сумський державний університет, 2021. 307 с. https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/86041/3/Makarenko.pdf;jsessionid=2FEAA0447E6E67E3B4B0FEA5D3E2975E</p> <p>4. Кібік О. М., Редіна Є. В., Хаймінова Ю. В., Котлубай В. О., Примаченко І. Ф., Калмикова Н. Ю. Макроекономіка. Мікроекономіка : практикум. Одеса, 2020. 76 с. URL: http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/15540/%D0%9C%D0%B0%D0%BA%D1%80%D0%BE%D0%B5%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D1%96%D0%BA%D0%B0.%20%D0%9C%D1%96%D0%BA%D1%80%D0%BE%D0%B5%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D1%96%D0%BA%D0%B0_%D0%9F%D1%80%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8%D0%BA%D1%83%D0%BC.pdf?sequence=1&isAllowed=y</p> <p>5. Панчишин С. М. Макроекономіка: Методичні поради та плани практичних занять для студентів економічного факультету освітньої програми «Міжнародна економіка». Вид. 10-е, перероб. та доп. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. с. 118. URL: https://econom.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/Macroeconomics-Metod-Panchyshyn_SM_2020.pdf</p>
--	---

Тема № 18. Довгострокове економічне зростання та економічний розвиток

Перелік питань/завдань, що виносяться на	Рекомендовані джерела, допоміжні
--	----------------------------------

обговорення/опрацювання	матеріали та ресурси
<p>Лекція (-): непередбачено у робочій програмі навчальної дисципліни.</p>	
<p>Семінарське заняття (-): непередбачено у робочій програмі навчальної дисципліни.</p>	
<p>Завдання для самостійної роботи: Дайте відповідь на питання та обґрунтуйте їх</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Розкрийте процес формування рівноваги у відкритій економіці: модель Менделла – Флемінга. 2. У чому полягає сутність, передумови та побудова моделі Менделла – Флемінга. 3. Як характеризується ефективність державної політики за режиму гнучкого валютного курсу. 4. Розкрийте зміст економічної політики при фіксованому курсі валюти. 5. Кейнсіанські моделі економічного зростання 6. Неокласичні моделі економічного зростання. Модель Солоу. <p>Вплив чисельності населення і технічного прогресу на досягнення стійкої рівноваги. Золоте правило нагромадження</p> <p>Тезово складіть конспект за питаннями:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Неокласичні моделі економічного зростання. 2. Модель Солоу. 3. Вплив чисельності населення і технічного прогресу на досягнення стійкої рівноваги в економіці. 4. Кейнсіанські моделі економічного зростання. 5. Золоте правило нагромадження. 6. Модель економічного зростання Домара. 7. Модель економічного зростання Харрод . <p>Завдання має бути надіслано на перевірку не пізніше ніж за 2 дні до дати семінарського заняття</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Гронтковська Г.Е., Косік А.Ф. Макроекономіка: Навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 672 с. 2. Кібік О. М., Редіна Є. В., Хаймінова Ю. В., Котлубай В. О., Примаченко І. Ф., Калмикова Н. Ю. Макроекономіка. Мікроекономіка : практикум. Одеса, 2020. 76 с. URL: http://dSPACE.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/15540/%D0%9C%D0%B0%D0%BA%D1%80%D0%BE%D0%B5%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D1%96%D0%BA%D0%B0.%20%D0%9C%D1%96%D0%BA%D1%80%D0%BE%D0%B5%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D1%96%D0%BA%D0%B0_%D0%9F%D1%80%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8%D0%BA%D1%83%D0%BC.pdf?sequence=1&isAllowed=y 3. Панчишин С. М Макроекономіка: Методичні поради та плани практичних занять для студентів економічного факультету освітньої програми «Міжнародна економіка». Вид. 10-е, перероб. та доп. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. с. 118. URL: https://econom.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/Macroeconomics-Metod-Panchyshyn_SM_2020.pdf 4.Макаренко М. І. Макроекономіка : підручник Семененко Т. О., Петрушенко Ю. М. 2-ге вид., переробл. Суми : Сумський державний університет, 2021. 307 с. https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/86041/3/Makarenko.pdf;jsessionid=2FEAA0447E6E67E3B4B0FEA5D3E2975E 5. Макроекономіка та мікроекономіка: практикум: навч. посіб. для студ. денної та заочної форм навчання першого

	бакалаврського рівня вищої освіти спеціальності 075 «Маркетинг» освітньо-професійної програми «Промисловий маркетинг» / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад.: М. В. Шашина.. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. 88 с. https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/48512/1/Makro_mikro_praktykum.pdf
--	--

Приклади типових задач для розв'язання на семінарських заняттях:

1. Визначте граничну норму заміщення продукту харчування одягом, користуючись даними з таблиці.

Комбінація товарів	А	Б	В	Г
Одяг	12	6	4	3
Продукти харчування	2	4	6	8

2. Рівняння функції попиту на капусту має такий вигляд: $Q_D = 14 - 3P$; рівняння функції пропозиції капусти має вигляд $Q_S = -6 + 4P$. Знайдіть рівноважні ціну та обсяг. Припустимо, на товар введено фіксовану ціну, що дорівнює 2 грош. од. Визначте величину незадоволеного попиту.
3. Визначте коефіцієнти перехресної еластичності у наведених нижче ситуаціях і зробіть висновки щодо взаємозв'язку товарів.
  - 3) Реалізація прального порошку X збільшилася з 200 до 150 од., тоді як ціна на пральний порошок Y зросла з 3 до 4 грош. од.
  - 4) Ціна кулькових авторучок зменшилася з 1,8 до 1,6 грош. од., а кількість проданих авторучок з пером зменшилася з 50 до 30 шт.
4. На підприємстві можливе виробництво основної й альтернативної продукції. Прямі витрати на виробництво основної продукції склали 1 млн грош. од. Можливий виторг від продажу альтернативної продукції за тих же прямих витрат на неї дорівнює 1,5 млн грош. од., процент за державними облігаціями - 30%. Земля, на якій розміщене підприємство, належить його власнику, її можна здавати в оренду за 100 тис. грош. од. Виторг від реалізації основної продукції - 2 млн грош. од. Визначте:
  - 3) бухгалтерські й альтернативні економічні витрати;
  - 4) неявні витрати, бухгалтерський і економічний прибуток;
5. Потенційний ВВП становив 3000 грошових одиниць, криву сукупного попиту описували рівнянням $AD = 3300 - 3p$. У поточному році потенційний ВВП збільшився на 1 %, внаслідок чого крива сукупного попиту набула вигляду $AD = 3300 - 2p$. Визначте рівень інфляції у поточному році.
6. Припустимо, що рівень безробіття становить 9 %, а ВВП – 5000 грошових одиниць. Визначте приблизно величину потенційного ВВП, якщо природний рівень безробіття складає 7 %? Нехай потенційний ВВП щороку зростає на 4 %. Яким буде потенційний ВВП через два роки?

7. Визначте ВВП-розрив у країні, використовуючи закон Оукена, де економічну ситуацію характеризують такі дані:
- фактично вироблений ВВП – 100 млрд грошових одиниць;
  - економічно активне населення – 25 млн осіб;
  - кількість безробітних за типами: фрикційне – 200 тис. осіб, структурне – 300 тис., циклічне – 400 тис.
8. Потенційний ВВП становив 4000 грошових одиниць, криву сукупного попиту описували рівнянням $AD = 4500 - 3p$. У поточному році потенційний ВВП збільшився на 1 %, внаслідок чого крива сукупного попиту набула вигляду $AD = 4500 - 2p$. Визначте рівень інфляції у поточному році.
- 9.
10. Чи вигідно українському виробнику експортувати в Німеччину цукор, якщо витрати на виробництво і транспортування складають 595 грн за тонну, а ціна продажу - 175 євро за тонну при поточному курсі 100 євро - 546,17 грн.?
11. Індекс споживчих цін в Україні становив 112%, а індекс споживчих цін у США - 103%. Курс гривні стосовно долара США знизився протягом року з 1,81 грн/дол. до 1,90 грн/дол. Як саме змінився індекс реального обмінного курсу гривні? Яким має бути курс гривні за умови паритету купівельної спроможності, якщо на початку року він був вищим від паритетного на 10%?
12. Нехай економіка описується такими рівняннями:
- $Y = C + I + G$ – основна макроекономічна тотожність;
  - $C = 170 + 0,6(Y - T)$ – функція споживання;
  - $T = 200$ – податки;
  - $I = 100 - 40r$ – інвестиційна функція;
  - $G = 350$ – державні видатки;
  - $Md = (0,75Y - 6r)p$ – попит на гроші;
  - $Ms = 735$ – пропозиція грошей,
  - $p = 1$ – рівень цін.
- Користуючись цими даними, встановіть економічні показники, а саме:
- а) виведіть рівняння кривих IS і LM на графіку економічної моделі;
  - б) визначте рівноважну ставку відсотка та рівень доходу;
  - в) виведіть рівняння кривої сукупного попиту і побудуйте її графік, виходячи з того, що ціни зросли до рівня $p = 2$.

13. Економіка має такі дані:

- товарний експорт - 214,0 ум. гр. од.;
- товарний імпорт - 338,3 ум. гр. од.;
- доходи від туризму - 55,2 ум. гр. од.;
- доходи від зарубіжних активів - 90,5 ум. гр. од.;
- витрати від туризму - 58,2 ум. гр. од.;
- виплати відсотків зарубіжним інвесторам - 65,8 ум. гр. од.;
- односторонні трансферти - 14,8 ум. гр. од.;
- приплив капіталу - 146,9 ум. гр. од.;
- відплив капіталу - 29,2 ум. гр. од..

За цими даними розрахувати такі показники:

- а) сальдо торгового балансу;
- б) сальдо балансу руху капіталу;
- в) сальдо балансу поточних операцій

6. Політика курсу

Політика щодо відвідування навчальних занять

Згідно з «Положенням про порядок оцінювання рівня навчальних досягнень студентів в умовах ЄКТС в ІДГУ» студенти мають обов'язково бути присутніми на семінарських заняттях. Студент, який з поважних причин, підтверджених документально, не мав був відсутній на семінарському занятті, має право на відпрацювання у двотижневий термін після повернення до навчання. Студент, який не використав надане йому право у встановлений термін або пропустив заняття без поважних причин, отримує за кожне пропущення заняття 0 балів. Студенти, які навчаються за індивідуальним графіком, мають в повному обсязі виконати додаткові індивідуальні завдання, попередньо узгодивши їх з викладачем. Присутність на модульній контрольній роботі є обов'язковою. У випадку відсутності студента на проміжному

контролі з поважної причини, підтвердженої документально, йому призначається інша дата складання модульної контрольної роботи.

Політика академічної доброчесності

Студенти мають дотримуватись правил академічної доброчесності відповідно до «Кодексу академічної доброчесності ІДГУ». Наявність академічного плагіату в студентських доповідях є підставою для виставлення негативної оцінки. Списування студентів під час проведення модульної контрольної роботи є підставою для дострокового припинення її складання та виставлення негативної оцінки.

7. Проміжний і підсумковий контроль

Форма підсумкового контролю екзамен.

Екзамен проводиться в усній формі

Перелік питань для підготовки до екзамену

Питання до екзамену «Мікро та макроекономіка» 1 семестр

1. Предмет і метод мікроекономіки та макроекономіки.
2. Особливості споживацького вибору та корисність
3. Бюджетні обмеження та рівновага споживача
4. Моделювання поведінки споживача на ринку товарів
5. Криві «дохід-споживання». Крива та закони Енгеля
6. Ринковий попит
7. Ринкова пропозиція
8. Рівновага попиту та пропозиції. Формування ринкової ціни
9. Концепція еластичності
10. Цінова еластичність попиту
11. Нецінова еластичність попиту
12. Цінова еластичність пропозиції
13. Виробнича функція. Ізокванта
14. Функція витрат. Ізокоста.
15. Показники використання факторів виробництва
16. Закон спадаючою граничної продуктивності факторів виробництва
17. Виробництво у короткостроковому періоді

18. Виробництво у довгостроковому періоді. Зміна масштабу виробництва
19. Бухгалтерський та економічні підходи до визначення витрат
20. Витрати виробництва у короткостроковому періоді
21. Формування рівноваги виробника
22. Ознаки та умови ринку досконалої конкуренції
23. Ознаки та умови монопольного ринку
24. Цінова дискримінація та економічні наслідки монополізму
25. Ознаки та умови ринку монополістичної конкуренції
26. Визначення ціни та обсягів виробництва на ринку монополістичної конкуренції у короткостроковому періоді
27. Ознаки та умови олігополістичного ринку
28. Дуополія. Модель Курно та Бертрана. Теорія ігор
29. Утворення попиту на ресурси
30. Вартісні показники використання ресурсу. Визначення обсягу використання ресурсу
31. Ринок праці
32. Праця як фактор виробництва
33. Диференціація ставок заробітної плати
34. Ринок землі
35. Ринок капіталу
36. Ефективність розподілу. Крива споживацьких можливостей
37. Ефективність виробництва. Крива виробничих можливостей
38. Підприємницький прибуток
39. Система а національних рахунків
40. Поняття валового внутрішнього продукту і способи його розрахунку
41. Відображення економічної рівноваги за допомогою Хреста Кейнса
42. Парадокс ощадливості
43. Поняття рецесії і рецесійного розриву
44. Поняття ефективного споживання і його значення для розуміння складності виходу з економічної депресії
45. Гранична схильність до споживання і гранична схильність до накопичення. Їх значення для успішного виходу з депресії
46. Простій мультиплікатор Кейнса і мультиплікатор державних витрат. Їх формули і принципова відмінність
47. Бюджетно-податкова політика держави. Її цілі, інструменти і джерело фінансування. Поняття бюджетної експансії
48. Поняття фіскальної експансії. Її призначення і відображення на Хресті Кейнса
49. Відображення фіскальної експансії на класичній графічній моделі рівноваги
50. Умови доцільності застосування бюджетної експансії для досягнення економічного зростання
51. Доцільність застосування фіскальної експансії для прискорення темпів економічного зростання сучасної України
52. Фіскальна рестрикція. Її відображення на Хресті Кейнса
53. Дискреційна і недискреційна фіскальна політика
54. Вбудовані регулятори економіки
55. Переваги і недоліки бюджетної політики
56. Поняття і функція попиту на гроші.
57. Поняття і функція пропозиції грошей.
58. Грошовий ринок. Рівновага на грошовому ринку
59. Банківський мультиплікатор

60. Кредитно-грошова політика. Її параметри і інструменти
61. Ефективність монетарної політики
62. Монетарна експансія як спосіб досягнення економічного зростання
63. Відносна справедливість позицій Кейнса і Фрідмена
64. Модель «інвестиції-заощадження» (I-S). Відображення на ній бюджетної політики
65. Модель “ліквідність-гроші” (L-M). Відображення на ній монетарної політики
66. IS-LM модель. Порівняння з її допомогою можливостей бюджетної і монетарної економічної політики.
67. Порівняння можливостей бюджетної і монетарної економічної політики за допомогою моделі Хігса
68. Поняття відкритої економіки
69. Вільний, регульований і фіксований курс валют
70. Попит і пропозиція на валютному ринку. Рівновага на валютному ринку
71. Чинники, що впливають на попит на іноземну валюту
72. Чинники, що впливають на курс іноземних валют в короткостроковому періоді
73. Чинники, що впливають на курс іноземних валют в довгостроковому періоді
74. Рівновага на валютному ринку в умовах гнучкого курсу
75. Рівновага на валютному ринку в умовах фіксованого курсу
76. Графічна модель відкритої економіки Менделла-Флемінга
77. Бюджетна експансія в моделі Менделла-Флемінга в умовах гнучкого курсу
78. Бюджетна експансія в моделі Менделла-Флемінга в умовах фіксованого курсу
79. Монетарна експансія в моделі Менделла-Флемінга в умовах гнучкого курсу
80. Монетарна експансія в моделі Менделла-Флемінга в умовах фіксованого курсу
81. Держбюджет як показник макроекономіки
82. Причини бюджетного дефіциту і його зростання
83. Поняття і чинники економічного зростання
84. Бюджетні важелі досягнення економічного зростання
85. Відносна справедливість позицій Кейнса і Фрідмена на моделі Хікса
86. Монетарні важелі досягнення економічного зростання
87. Модель економічного зростання Коба-Дугласа
88. Яким чином зміна податків і інвестицій впливають на економічне зростання?
Відобразити на хресті Кейнса
89. Твердий курс у фіскальній макроекономічній політиці держави
90. Твердий курс у монетарній макроекономічній політиці Нацбанку

Приклад тестових завдань:

1. Якщо порівнювати між собою наслідки застосування мита або квоти, то тільки мито:
  - а) призводить до скорочення імпорту;
  - б) сприяє підвищенню цін;
  - в) приносить доходи до державного бюджету;
  - г) правильна відповідь відсутня.

2. Яка з наведених форм торговельних бар'єрів не є суттєвою перешкодою для вільної торгівлі?
  - а) імпортна квота;

- б) ліцензії на експорт та імпорт;
- в) добровільні експортні обмеження;
- г) правильна відповідь відсутня.

3. Який фактор не входить в рахунок поточних операцій як складової платіжного балансу?

- а) транспортні послуги іноземним державам;
- б) товарний експорт;
- в) чисті доходи від інвестицій;
- г) зміни в активах країни за кордоном.

4. Коли кажуть, що країна девальвувала свою валюту, яку з подій мають на увазі?

- а) країна відмовилась від золотого стандарту;
- б) у країні дефіцит торговельного балансу;
- в) внутрішня купівельна спроможність одиниці валюти знизилась;
- г) уряд підвищив ціну, за якою він буде купувати золото.

8. Критерії оцінювання результатів навчання

Шкала та схема формування підсумкової оцінки

Шкала та схема формування підсумкової оцінки

Результати навчання з освітніх компонентів оцінюються за 100-бальною шкалою (від 1 до 100) з переведенням в оцінку за традиційною шкалою «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно». Переведення підсумкового балу за 100-бальною шкалою оцінювання в підсумкову оцінку за традиційною шкалою згідно табл. 1.

Таблиця 1.

Переведення підсумкового балу за 100-бальною шкалою оцінювання в підсумкову оцінку за традиційною шкалою

Підсумковий бал	Оцінка за традиційною шкалою
90-100	відмінно
89-70	добре
51-69	задовільно
1-50	незадовільно

Загальна оцінка за курс виставляється за результатами поточного, проміжного та підсумкового контролю згідно табл. 2.

Таблиця 2.

Формування загальної оцінки за курс

Максимальна кількість балів	50 балів (поточний контроль) – середньозважений бал оцінок за відповіді на семінарських заняттях та виконання індивідуальних	50 балів (підсумковий контроль) середньозважений бал оцінок за теоретичні питання та/або практичні завдання, який

	завдань, який переводиться у 100-бальну шкалу з ваговим коефіцієнтом 0,5	переводиться у 100-бальну шкалу з ваговим коефіцієнтом 0,5
Мінімальний пороговий рівень	26 балів (поточний контроль)	25 балів (підсумковий контроль)

Критерії оцінювання під час поточного контролю

Під час поточного контролю оцінюються відповіді студента на семінарських заняттях, а також результати самостійної та індивідуальної роботи. Нарахування балів за поточний контроль відбувається відповідно до «Положення про порядок оцінювання рівня навчальних досягнень студентів в умовах ЄКТС в ІДГУ» (http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/09/polozhennja_pro_porjadok_ocinjuvannja_rivnja_navchalnyh_dosjahnenn_zi_zminamy-vid-28.08.2020-protokol-1.pdf)

Оцінювання роботи на семінарських заняттях, індивідуальної та самостійної роботи здійснюється за шкалою від «0» до «5». Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти на семінарських заняттях приведені у табл. 3.

Таблиця 3.

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти на семінарських заняттях (відповіді під час підсумкового контролю)

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
5 балів	Оцінюється робота (відповідь) студента, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно й аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
4 бали	Оцінюється робота (відповідь) студента, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
3 бали	Оцінюється робота (відповідь) студента, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, записує основні формули, рівняння, закони. Однак не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.
2 бали	Оцінюється робота (відповідь) студента, який достатньо не

	володіє навчальним матеріалом, однак фрагментарно, поверхово (без аргументації й обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.
1 бал	Оцінюється робота (відповідь) студента, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді.
0 балів	Оцінюється робота (відповідь) студента, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Критерії оцінювання розв'язання задач представлено у табл. 4.

Таблиця 4.

Критерії оцінювання розв'язання задач

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
5 балів	Розв'язання задачі є абсолютно вірним. Студент володіє знаннями методики здійснення розрахунків, вміє нестандартно підходити до розв'язання задач (вирішення ситуацій) та робити обґрунтовані висновки.
4 бали	Задача розв'язана вірно, але обґрунтування висновків є недостатнім
3 бали	Задача розв'язана вірно, але немає висновків та хід розв'язання задачі (вправи, ситуації) не подано.
2 бали	При розв'язанні задачі виявлені неточності, помилки в розрахунках.
1 бал	Задача розв'язана невірно.
0 балів	Не було спроби розв'язати задачу

Здобувач вищої освіти має бути оцінений не менш як з 70% семінарських занять, передбачених навчальним планом. У випадку, якщо здобувач вищої освіти не був оцінений з відповідної кількості занять, він отримує 0 балів за кожне заняття, з якого мав бути оцінений. При цьому здобувачу вищої освіти може бути зараховано виконання індивідуальних завдань за певне заняття якщо він не був оцінений за результатами проведення семінарського заняття.

Основними видами індивідуальних завдань є: підготовка доповідей, рефератів; розв'язування задач, вирішення ситуаційних завдань тощо.

Оцінювання доповіді (реферату) здійснюється за такими критеріями: самостійність та оригінальність дослідження, виконання поставлених автором завдань, здатність здійснювати узагальнення на основі опрацювання теоретичного матеріалу та відсутність помилок при оформленні цитування й посилань на джерела, якісна презентація результатів власного дослідження.

Індивідуальне завдання є обов'язковим для виконання. Разом з тим здобувач освіти може запропонувати свою тему доповіді (реферату) у відповідності до особистих науково-дослідних інтересів та погодити її з викладачем. Окрім цього у якості виконання

індивідуального завдання здобувачу вищої освіти може бути зараховано проходження онлайн-курсів (у відповідності до змісту навчальної дисципліни) на платформах EdEra, Coursera, Prometheus та інших. Зарахування відбувається за наявності сертифікату про успішне проходження курсу.

Критерії оцінювання індивідуальних завдань

Максимальна кількість балів за виконання будь-якого з видів індивідуальних завдань складає 5 балів.

Критеріями оцінювання роботи з Internet джерелами є здатність студента збирати джерельну інформацію та критично її опрацювати. Оцінювання доповіді (реферату) здійснюється за такими критеріями: самостійність та оригінальність дослідження, виконання поставлених автором завдань, здатність здійснювати узагальнення на основі опрацювання теоретичного матеріалу та відсутність помилок при оформленні цитування й посилань на джерела.

Критеріями розв'язання задач (ситуацій) знання методики здійснення розрахунків, вміння нестандартно підходити до розв'язання управлінських ситуацій та робити обґрунтовані висновки.

Індивідуальне завдання є обов'язковим для виконання та передбачає написання реферату на одну із запропонованих тем. Разом з тим у здобувач освіти може запропонувати свою тему у відповідності до особистих науково-дослідних інтересів та погодити її з викладачем. Також за бажанням студент може написати декілька рефератів протягом семестру для підвищення загальної оцінки за курс.

Окрім цього замість написання реферату можуть бути зараховано прослуховування курсів і у відповідності до тема навчальної дисципліни на платформах EdEra, Prometheus. Зарахування відбувається за наявності сертифікату про успішне проходження курсу.

Орієнтовна тематика рефератів:

1. Павутиноподібна модель ринкової рівноваги.
2. Практичне застосування теорії еластичності.
3. Модель аукціоніста (Л. Вальрас).
4. Теоретичні засади еластичності попиту і пропозиції.
5. Маржинальна революція і дослідження поведінки споживача.
6. Закони Госсена.
7. Побудова кривої індивідуального попиту.
8. Виробнича функція Кобба-Дугласа.
9. Диференціація ставок заробітної плати.
10. Ефективність за Парето.
11. Загальна економічна рівновага за Л. Вальрасом.
12. Антимонопольне законодавство України.
13. Становлення та розвиток макроекономіки.
14. Національна економіка та економічна система.
15. Макроекономіка і стабілізаційна політика.
16. Методи дослідження національної економіки.
17. Економічна нерівність і соціальна політика захисту населення.
18. Зайнятість і безробіття в Україні
19. Показники рівня цін та їх аналіз в Україні.
20. Сукупний попит та чинники, які на нього впливають.

Критерії оцінювання під час підсумкового контролю

Семестрові екзамени в усній проводять за білетами. Екзаменаційний білет містить два теоретичних питання і одну задачу. Критерії оцінювання теоретичних та практичних завдань, які входять до підсумкового контролю, наведено у табл. 3-4.

Результат екзаменаційного контролю визначається як середнє арифметичне оцінок (середньозважений бал) студента, що він отримав за кожне з питань (завдань) екзаменаційного білета. Цей бал переводиться за 100-бальною шкалою, а визначений показник множиться на ваговий коефіцієнт 0,5 та округлюється до цілого. Якщо здобувач вищої освіти отримав недостатню кількість балів з поточного контролю (менше 26 балів) або не склав проміжний контроль, він не допускається до складання семестрового екзамену, а у відомості обліку успішності виставляється оцінка «незадовільно».

У разі, якщо здобувач вищої освіти за екзамен отримав середньозважений бал менше, ніж 2,75, то він вважається таким, що не склав екзамен. У графі «підсумковий контроль» виставляється 0 балів.

Здобувачі, які не з'явилися на контрольні заходи, вважаються такими, що одержали незадовільну оцінку (0 балів за 100-бальною шкалою).

Критерії оцінювання при організації освітнього процесу із застосуванням технологій дистанційного навчання

У разі проведення освітнього процесу у дистанційному режимі, порядок його організації регулює «Положення про організацію освітнього процесу із застосуванням технологій дистанційного навчання в Ізмаїльському державному гуманітарному університеті» (<http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/12/polozhennja-pro-orhanizaciju-osv.-procesu-iz-zast.-tehnolohij-dyst.-navch.-2020.pdf>).

Дистанційний режим навчання передбачає проведення навчальних занять, контрольних заходів та самостійної роботи здобувачів відповідно до робочої програми навчальної дисципліни.

Дистанційна комунікація учасників освітнього процесу під час синхронного режиму навчання може здійснюватися через онлайн-платформи проведення відео конференцій Google Meet або Zoom.

Поточний контроль результатів навчання здобувачів вищої освіти здійснюється під час проведення дистанційних занять, а також шляхом оцінювання самостійних індивідуальних і групових завдань, що виконуються здобувачами освіти в електронній формі та надсилаються до системи підтримки дистанційного навчання (LMS Moodle або Google Classroom).

Завдання проміжного контролю виконуються здобувачами освіти в електронній формі та надсилаються до системи підтримки дистанційного навчання (LMS Moodle або Google Classroom), які оцінюються за поданим вище алгоритмом.

Підсумковий екзаменаційний контроль під час дистанційного формату навчання проводиться у комбінованій формі у синхронному режимі у формі співбесіди. Під час співбесіди студенту пропонується надати відповідь на три питання та розв'язати одне практичне завдання. Орієнтовний перелік питань до співбесіди наводиться у електронному курсі дисципліни, що розміщено на платформах LMS Moodle або Google Classroom. Прикладами практичних завдань можуть слугувати подані у силабусі типові завдання для розв'язання на семінарських (практичних, лабораторних заняттях) та самостійної роботи. З метою дотримання принципів академічної доброчесності та прозорості під час визначення певних питань та завдань у ході співбесіди застосовується ІТ технології, зокрема, генератор випадкових чисел (<https://generator-online.com/numbers>).

Під час співбесіди здобувач вищої освіти має надати відповіді на поставлені питання та пояснити розв'язання практичного завдання, які обираються рандомно охоплюють різну

тематику навчальної дисципліни й спрямовані на оцінювання запланованих результатів навчання.

Підсумковий бал за екзаменаційну відповідь здобувача вищої освіти є середнім арифметичним оцінок за кожне питання (завдання), переведеним за 100-бальною шкалою з коефіцієнтом 0,5.

Викладач

_____

Яковенко О.І.

(ПІБ)

Затверджено на засіданні кафедри управління підприємницькою та туристичною діяльністю протокол № 1 від «01» вересня 2022 р.

Завідувач кафедри

_____

Метіль Т.К.

(ПІБ)